

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlášené: 8. 12. 1961 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 02. 1990 do: 28. 02. 1990

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

140

TRESTNÝ ZÁKON

zo dňa 29. novembra 1961

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA

ÚČEL ZÁKONA

§ 1

Účelom trestného zákona je chrániť spoločenské a štátne zriadenie Československej socialistickej republiky, socialistické vlastníctvo, práva a oprávnené záujmy občanov a vychovávať na riadne plnenie občianskych povinností a na zachovávanie pravidiel socialistického spoluzitia.

§ 2

Prostriedky na dosiahnutie účelu trestného zákona sú hrozba trestami, ukladanie a výkon trestov a ochranné opatrenia.

DRUHÁ HLAVA

ZÁKLADY TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI

§ 3

Trestný čin

(1) Trestným činom je pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone.

(2) Čin, ktorého stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť je nepatrný, nie je trestným činom, aj keď ináč vykazuje znaky trestného činu.

(3) Pre trestnosť činu treba úmyselné zavinenie, ak neustanovuje tento zákon výslovne, že postačí zavinenie z nedbanlivosti.

(4) Stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť je určovaný najmä významom chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsobom vykonania činu a jeho následkami, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, osobou páchatela, mierou jeho zavinenia a jeho pohnútkou.

Zavinenie

§ 4

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

- a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozmeneý.

§ 5

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

- a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo
- b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 6

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne

- a) ak ide o ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinil z nedbanlivosti, vyjmúc prípady, že tento zákon vyžaduje aj tu zavinenie úmyselné,
- b) ak ide o inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, vyjmúc prípady, v ktorých tento zákon vyžaduje, aby o nej páchatel' vedel.

§ 7

Príprava na trestný čin

(1) Konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré záleží v organizovaní trestného činu, v zadovážovaní alebo prispôbovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, v návode alebo v pomoci na trestný čin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok pre jeho spáchanie, je prípravou na trestný čin, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu trestného činu.

(2) Príprava na trestný čin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej na trestný čin, ku ktorému smerovala, ak tento zákon v osobitnej časti neustanovuje niečo iné.

(3) Trestnosť prípravy na trestný čin zaniká, ak páchatel' dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, alebo
- b) urobil o príprave na trestný čin oznámenie v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, mohlo byť ešte odstránené. Oznámenie treba urobiť prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

(4) Ustanovením odseku 3 však nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný dokonaný trestný čin, ktorý už týmto svojím konaním spáchal.

§ 8

Pokus trestného činu

(1) Konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu a ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, je pokusom trestného činu, ak k dokonaniu trestného činu nedošlo.

(2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

(3) Trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchatel dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, alebo
- b) urobil o pokuse trestného činu oznámenie v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, mohlo byť ešte odstránené. Oznámenie treba urobiť prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

(4) Ustanovením odseku 3 však nie je dotknutá trestnosť páchatela za iný dokonaný trestný čin, ktorý už týmto svojím konaním spáchal.

Páchatel, spolupáchatel a účastník trestného činu

§ 9

(1) Páchatelom trestného činu je, kto trestný čin spáchal sám.

(2) Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama (spolupáchatelia).

§ 10

(1) Účastníkom na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse je, kto úmyselne

- a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
- b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
- c) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom príspeť po trestnom čine (pomocník).

(2) Na trestnú zodpovednosť a trestnosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti a trestnosti páchatela, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

§ 11

Vek

Kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

§ 12

Nepričetnosť

(1) Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemohol rozpoznať jeho nebezpečnosť pre spoločnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak sa páchatel privedie do stavu nepričetnosti, čo aj z nedbanlivosti, požitím alkoholického nápoja alebo omamného prostriedku.

§ 13**Nutná obrana**

Čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola zrejme neprimeraná povaha a nebezpečnosti útoku.

§ 14**Krajná núdza**

Čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné toto nebezpečenstvo za daných okolností odvrátiť ináč alebo spôsobený následok je zrejme rovnako závažný alebo ešte závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

§ 15**Oprávnené použitie zbrane**

Trestný čin nespácha, kto použije zbraň v medziach splnomocnenia príslušných zákonných predpisov.

TRETIA HLAVA**PÔSOBNOSŤ TRESTNÝCH ZÁKONOV****§ 16**

(1) Trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

(2) Páchatelovi možno uložiť vždy len taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje.

(3) O ochrannom opatrení sa rozhodne vždy podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

§ 17

(1) Podľa československého zákona sa posudzuje trestnosť činu, ktorý bol spáchaný na území republiky.

(2) Trestný čin sa považuje za spáchaný na území republiky,

- a) ak sa páchatel tu dopustil konania, aj keď porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom nastalo alebo malo nastať celkom alebo sčasti v cudzine, alebo
- b) ak tu páchatel porušil alebo ohrozil záujem chránený týmto zákonom alebo ak mal tu nastať aspoň sčasti taký následok, aj keď sa konania dopustil v cudzine.

§ 18

Podľa československého zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý v cudzine spáchal československý občan alebo obyvateľ republiky bez štátnej príslušnosti.

§ 19

Podľa československého zákona sa posudzuje trestnosť rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracania republiky (§ 98), vyzvedačstva (§ 105), falšovania a pozmeňovania peňazí (§ 140), uvádzania falšovaných a pozmenených peňazí (§ 141), výroby a držania falšovateľského náčinia (§ 142), útoku na štátny orgán a orgán spoločenskej organizácie podľa § 153, útoku na verejného činiteľa podľa § 155, genocídia (§ 259), používania zakázaného bojového prostriedku (§ 262), vojnovnej krutosti (§ 263), plienenia v priestore vojnových operácií (§ 264) a zneužívania označení Červeného kríža (§ 265) aj vtedy, keď spáchal taký trestný čin v cudzine na škodu záujmov republiky cudzinec alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je obyvateľom republiky.

§ 20

(1) Podľa československého zákona sa posudzuje trestnosť činu spáchaného v cudzine cudzím štátnym príslušníkom alebo osobou bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je obyvateľom republiky, aj vtedy,

- a) keď je čin trestný i podľa zákona účinného na území, kde bol spáchaný, a
- b) keď páchatel bol chytený na území republiky a nebol vydaný na trestné stíhanie cudziemu štátu.

(2) Páchatelovi však nemožno uložiť trest prísnejší, než aký ustanovuje zákon štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný.

§ 21

(1) Československý občan nemôže byť vydaný cudziemu štátu na trestné stíhanie ani na výkon trestu.

(2) Trestný rozsudok cudzieho štátu nemôže byť vykonaný na území republiky, ak vyhlásená medzinárodná zmluva neustanovuje niečo iné.

§ 22

(1) Ak pre ten istý skutok bol páchatel v cudzine vo väzbe alebo potrestaný orgánom cudzieho štátu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe alebo vykonaný trest do trestu uloženého československým súdom, pokiaľ je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Obdobne súd postupuje, ak uložil páchatelovi trest úhrnný alebo súhrnný (§ 35).

(2) Ak nie je započítanie väzby alebo trestu uloženého v cudzine (odsek 1) možné, a to najmä preto, že v cudzine bol vykonaný celkom alebo sčasti trest takého druhu, aký tento zákon nepozná, súd prihliadne na túto skutočnosť pri určení druhu trestu, prípadne jeho výmery.

ŠTVRTÁ HLAVA

TRESTY

Prvý oddiel

Spoločné ustanovenia o trestoch

§ 23

Účel trestu

(1) Účelom trestu je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestných činov, zabrániť odsúdenému

v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka, a tým výchovne pôsobil aj na ostatných členov spoločnosti.

(2) Výkonom trestu nesmie byť ponížená ľudská dôstojnosť.

Upustenie od potrestania

§ 24

(1) Od potrestania páchatela, ktorý spáchal trestný čin menšej nebezpečnosti pre spoločnosť, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave, možno upustiť,

- a) ak vzhľadom na povahu spáchaného činu a na doterajší život páchatela možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu, alebo
- b) ak súd prijme záruku ponúknutú spoločenskou organizáciou za nápravu páchatela a má za to, že vzhľadom na výchovnú silu kolektívu, povahu spáchaného trestného činu a osobu páchatela sa uloženie trestu nejaví nevyhnutným.

(2) Ak súd upustil od potrestania, hľadá sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

§ 25

Súd môže upustiť od potrestania aj vtedy, keď páchatel spáchal trestný čin v stave zmenšenej pričetnosti a súd má za to, že ochranné liečenie (§ 72), ktoré zároveň ukladá, zabezpečí nápravu páchatela a ochranu spoločnosti lepšie ako trest. Toto ustanovenie sa však nepoužije, ak si páchatel stav zmenšenej pričetnosti privodil, čo aj z nedbanlivosti, požitím alkoholického nápoja alebo omamného prostriedku.

Druhy trestov

§ 27

Za spáchané trestné činy môže súd uložiť len tieto tresty:

- a) odňatie slobody,
- b) nápravné opatrenie,
- c) stratu čestných titulov a vyznamenaní,
- d) stratu vojenskej hodnosti,
- e) zákaz činnosti,
- f) prepadnutie majetku,
- g) peňažný trest,
- h) prepadnutie veci,
- ch) vyhostenie,
- i) zákaz pobytu.

§ 28

(1) Ak tento zákon v osobitnej časti ustanovuje na niektorý trestný čin niekoľko trestov, možno uložiť každý tento trest samostatne alebo i viac ich popri sebe. Popri treste, ktorý ustanovuje tento zákon v osobitnej časti na niektorý trestný čin, možno uložiť aj iné tresty uvedené v § 27. Vyhostenie a zákaz pobytu možno uložiť samostatne, aj keď tento zákon v osobitnej časti taký trest neustanovuje.

(2) Nemožno však uložiť

- a) nápravné opatrenie popri odňatí slobody alebo peňažnom treste,
- b) peňažný trest popri prepadnutí majetku.

Výnimočný trest

§ 29

(1) Trest smrti môže súd uložiť len za trestný čin, pri ktorom to tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a to len za podmienky, že stupeň nebezpečnosti takého trestného činu pre spoločnosť je vzhľadom na obzvlášť zavrhnúťhodný spôsob vykonania činu alebo na obzvlášť zavrhnúťhodnú pohnútku alebo na obzvlášť ťažký a ťažko napravitelný následok mimoriadne vysoký a

- a) uloženie trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti, alebo
- b) nie je nádej, že by páchatela bolo možné napraviť trestom odňatia slobody do pätnástich rokov.

(2) Vojakovi, ktorý taký trestný čin spáchal za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie, môže súd uložiť trest smrti tiež za podmienky, že takým trestným činom boli zmarené alebo podstatne ohrozené bojové akcie alebo zvýšenou mierou ohrozená kázeň alebo poriadok v ozbrojených silách alebo v ozbrojenom sboe.

(3) Namiesto trestu smrti môže súd uložiť trest odňatia slobody nad pätnásť až do dvadsaťpäť rokov, ak považuje taký trest na splnenie účelu trestu za dostatočný.

(4) Trest smrti nemožno uložiť tehotnej žene ani osobe, ktorá v čase, keď spáchala trestný čin, neprekročila osemnásť rok svojho veku.

§ 30

(1) V uloženom treste smrti je zahrnutá strata čestných titulov a vyznamenaní a strata vojenskej hodnosti.

(2) Popri treste smrti možno uložiť len trest prepadnutia majetku.

(3) Trest smrti sa vykoná obesením; za brannej pohotovosti štátu možno ho vykonať zastrelením.

Druhý oddiel

Všeobecné zásady pre ukládanie trestov

Výmery trestu

§ 31

(1) Pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť (§ 3 ods. 4), na možnosť nápravy a pomery páchatela. Ak súd prijme záruku ponúknutú spoločenskou organizáciou za nápravu páchatela, vezme do úvahy tiež výchovnú silu kolektívu a uloží trest so zreteľom na túto okolnosť.

(2) Pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne

- a) u spolupáchatelov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu,
- b) u organizátora, návodcu a pomocníka aj na význam a povahu ich účasti na spáchaní trestného činu,
- c) pri príprave na trestný čin a pri pokuse trestného činu aj na to, do akej miery sa konanie páchatela priblížilo k dokonaniu trestného činu, ako aj na okolnosti a na dôvody, pre ktoré

k jeho dokonaniu nedošlo.

(3) Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnúť ako na poľahčujúcu alebo priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

§ 32

(1) Ak páchatel spáchal trestný čin v stave zmenšenej príčetnosti, ktorý si, a to ani z nedbanlivosti, nepriviloval požitím alkoholického nápoja alebo omamného prostriedku, prihliadne súd na túto okolnosť pri určení druhu trestu a jeho výmery.

(2) Ak má súd za to, že by vzhľadom na zdravotný stav takého páchatela bolo možno za súčasného uloženia ochranného liečenia (§ 72) dosiahnuť účel trestu i trestom kratšieho trvania, zníži trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, nie súc viazaný obmedzením uvedeným v § 40 ods. 3, a uloží zároveň ochranné liečenie.

§ 33

Pri výmere trestu sa ako na poľahčujúcu okolnosť prihliadne najmä na to, že páchatel

- a) spáchal trestný čin v silnom rozrušení,
- b) spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých,
- c) spáchal trestný čin pod tlakom závislosti alebo podriadenosti,
- d) spáchal trestný čin pod vplyvom hrozby alebo nátlaku,
- e) spáchal trestný čin pod vplyvom tiesnivých osobných alebo rodinných pomerov, ktoré si sám nespôsobil,
- f) spáchal trestný čin odvracajúc útok alebo iné nebezpečenstvo bez toho, že by boli celkom splnené podmienky nutnej obrany alebo krajnej núdze,
- g) viedol pred spáchaním trestného činu riadny život pracujúceho človeka,
- h) pričínil sa o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu,
- ch) trestný čin úprimne ľutoval,
- i) svoj trestný čin sám oznámil úradom, alebo
- j) pri objasňovaní svojej trestnej činnosti napomáhal príslušným orgánom.

§ 34

Pri výmere trestu sa ako na priťažujúcu okolnosť prihliadne najmä na to, že páchatel

- a) spáchal trestný čin z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky alebo z inej obzvlášť zavrhnuteľnej pohnútky,
- b) spáchal trestný čin surovým spôsobom, zákerne, so zvláštnou ľstou alebo iným obdobným spôsobom,
- c) spáchal trestný čin využívajúc niečiu bezbranosť, závislosť alebo podriadenosť,
- d) spáchal trestný čin za živelnej pohromy alebo inej udalosti vážne ohrozujúcej život, verejný poriadok alebo majetok,
- e) trestným činom porušil osobitnú povinnosť,
- f) trestným činom spôsobil vyššiu škodu,
- g) spáchal trestný čin ako organizátor, ako člen organizovanej skupiny alebo člen spolčenia,
- h) zvedol na trestný čin iného, najmä mladistvého,
- ch) trestný čin páchal alebo v ňom pokračoval po dlhší čas,
- i) spáchal viac trestných činov, alebo

- j) bol už pre trestný čin odsúdený; súd je oprávnený podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia nepokladať túto okolnosť za prirážajúcu.

Ukladanie trestov za viac trestných činov

§ 35

(1) Ak súd odsudzuje páchatela za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprisnejšie trestný; popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich. Ak ustanovuje tento zákon na niektorý z takých trestných činov len trest odňatia slobody, nemôže byť úhrnným trestom iný z trestov uvedených v § 27 ako trest samostatný.

(2) Súd uloží súhrnný trest podľa zásad uvedených v odseku 1, keď odsudzuje páchatela za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatelovi skorším rozsudkom. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu musí súd vysloviť trest straty čestných titulov a vyznamenaní, straty vojenskej hodnosti, prepadnutia majetku alebo prepadnutia vecí, ak taký trest bol vyslovený už skorším rozsudkom.

(3) Ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchatela hľadí, ako by nebol odsúdený.

§ 36

Ak súd odsudzuje páchatela za trestný čin, ktorý spáchal pred tým, než bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný, a ukladá mu trest rovnakého druhu, nesmie tento trest spolu s doteraz nevykonanou časťou trestu uloženého skorším rozsudkom prevyšovať najvyššiu výmeru dovolenú týmto zákonom pre tento druh trestu. Ak je jedným z týchto trestov trest odňatia slobody uložený podľa § 29 ods. 3, rozumie sa takou najvyššou výmerou doba dvadsiatich piatich rokov.

§ 37

Súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 35 ods. 2 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 36, ak má za to, že trest uložený skorším rozsudkom je dostatočný.

§ 38

Započítanie väzby a trestu

(1) Ak sa viedlo proti páchatelovi trestné konanie vo väzbe a dôjde v tomto konaní k jeho odsúdeniu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe do uloženého trestu, prípadne do trestu úhrnného alebo súhrnného, pokiaľ je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné.

(2) Ak bol páchatel súdom alebo iným orgánom potrestaný a došlo k jeho novému odsúdeniu pre ten istý skutok, započíta sa mu vykonaný trest do uloženého trestu, pokiaľ je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Obdobne postupuje súd, ak páchatelovi uložil úhrnný alebo súhrnný trest.

(3) Pri započítaní väzby alebo trestu odňatia slobody do trestu nápravného opatrenia a pri započítaní trestu nápravného opatrenia do trestu odňatia slobody sa počítajú jeden deň väzby alebo jeden deň trestu odňatia slobody za dva dni nápravného opatrenia.

(4) Ak nie je započítanie väzby alebo trestu (odsek 1 až 3) možné, prihliadne súd na túto skutočnosť pri určení druhu trestu, prípadne jeho výmery.

Tretí oddiel **Ukladanie a výkon jednotlivých trestov**

Odňatie slobody

§ 39

(1) Trest odňatia slobody sa ukladá najviac na pätnásť rokov.

(2) Trest odňatia slobody sa vykonáva v nápravno-výchovných ústavoch. Trest odňatia slobody neprevyšujúci dva roky, uložený vojakovi v základnej vojenskej službe, sa môže vykonať aj vo vojenských nápravných útvaroch. Vo výkone trestu je odsúdený sústavne vychovávaný k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka.

(3) Ak bol trest odňatia slobody vykonaný v nápravnom zariadení Ministerstva národnej obrany, hľadá sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

§ 39a

(1) Trest odňatia slobody v nápravno-výchovných ústavoch sa vykonáva diferencovane v troch nápravno-výchovných skupinách. Spôsob výkonu trestu v jednotlivých nápravno-výchovných skupinách upravuje osobitný zákon.

(2) Súd zaradí páchatela spravidla

- a) do prvej nápravno-výchovnej skupiny, ak nebol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin,
- b) do druhej nápravno-výchovnej skupiny, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin; na predchádzajúce odsúdenie sa neprihliadne, ak sa na páchatela pozerá, ako by nebol odsúdený,
- c) do tretej nápravno-výchovnej skupiny, ak sa mu ukladá trest ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 41) alebo trest za niektorý z trestných činov uvedených v § 62.

(3) Súd môže zaradiť páchatela do inej nápravno-výchovnej skupiny, než do ktorej má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a na stupeň a povahu narušenia páchatela za to, že bude jeho náprava a prevýchova v inej skupine lepšie zaručená; do tretej nápravno-výchovnej skupiny zaradí však vždy páchatela, ktorému bol trest smrti milosťou zmiernený na trest odňatia slobody.

(4) Ak súd zaraďuje do tretej nápravno-výchovnej skupiny páchatela, ktorý je obzvlášť silne narušený, alebo ktorému bol trest smrti milosťou zmiernený na trest odňatia slobody, môže rozhodnúť, že má byť zároveň umiestnený do zostrenej izolácie, a to na dobu najmenej šiestich mesiacov, najdlhšie však na dva roky.

(5) Ak vojenský súd odsudzuje vojaka v základnej vojenskej službe na trest odňatia slobody neprevyšujúci dva roky, môže rozhodnúť, že sa trest vykoná vo vojenskom nápravnom útvare, ak má za to, že tento spôsob výkonu trestu na jeho nápravu postačí.

§ 40**Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody**

(1) Ak má súd vzhľadom na výnimočné okolnosti prípadu alebo vzhľadom na mimoriadne pomery páchatela za to, že by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, môže znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom.

(2) Súd môže znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby aj vtedy, keď odsudzuje páchatela za prípravu na trestný čin a má vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy za to, že by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania.

(3) Pri znížení trestu odňatia slobody podľa odseku 1 alebo 2 nemožno uložiť trest

- a) pod päť rokov, ak je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň dvanásť rokov,
- b) pod tri roky, ak je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň osem rokov,
- c) pod jeden rok, ak je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň päť rokov.

Ukladanie trestu odňatia slobody obzvlášť nebezpečnému recidivistovi**§ 41**

Páchatel, ktorý

- a) znovu spáchal obzvlášť závažný úmyselný trestný čin, hoci už bol pre taký alebo iný obzvlášť závažný úmyselný trestný čin potrestaný, alebo
 - b) sústavne pácha úmyselné trestné činy tej istej povahy, hoci už bol pre také trestné činy viackrát potrestaný,
- považuje sa za obzvlášť nebezpečného recidivistu, ak uvedené okolnosti pre svoju závažnosť, najmä vzhľadom na dĺžku času, ktorá uplynula od posledného odsúdenia, podstatne zvyšujú stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť.

§ 42

(1) Horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody ustanovená v tomto zákone sa u obzvlášť nebezpečného recidivistu zvyšuje o jednu tretinu. Obzvlášť nebezpečnému recidivistovi súd uloží trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody.

(2) Horná hranica trestnej sadzby nesmie ani po zvýšení podľa odseku 1 prevyšovať pätnásť rokov.

Nápravné opatrenie**§ 43**

(1) Trest nápravného opatrenia môže súd uložiť len v prípade, že tento zákon v osobitnej časti uloženie tohto trestu dovoľuje a ak vzhľadom na osobu páchatela a možnosti jeho nápravy uloženie trestu odňatia slobody na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebné.

(2) Nápravné opatrenie nemožno uložiť, ak je páchatel trvale práceneschopný alebo ak sú tu iné okolnosti, ktoré bránia výkonu tohto trestu.

§ 44

(1) Trest nápravného opatrenia súd môže uložiť v trvaní od dvoch mesiacov do jedného roka.

(2) Nápravné opatrenie sa vykonáva na slobode. Odsúdený je povinný po čas trestu vykonávať prácu za podmienok určených súdom podľa odseku 3 a 4.

(3) Z odmeny patriacej odsúdenému za prácu pripadá 10 až 25 % štátu; výšku zrážok určí súd.

(4) Z dôležitých dôvodov môže súd nariadiť na dobu výkonu trestu i zmenu zamestnania páchatela v tom smere, aby vykonával prácu menej zodpovednú, alebo na inom pracovisku; v tom prípade súd zároveň ustanoví zásady pre určenie druhu, spôsobu a miesta jeho zamestnania. Súd môže páchatelovi uložiť na dobu trestu aj iné primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka.

§ 45

(1) Do doby výkonu nápravného opatrenia sa nezapočítava doba, po ktorú odsúdený z akéhokoľvek dôvodu nepracoval.

(2) Ak odsúdený v čase po odsúdení až do skončenia výkonu nápravného opatrenia nevedol riadny život pracujúceho človeka alebo nevyhovел uloženým podmienkam, premení súd trest nápravného opatrenia alebo jeho zvyšok na trest odňatia slobody a rozhodne súčasne o spôsobe výkonu trestu; pritom dva dni nevykonaného nápravného opatrenia sa počítajú za jeden deň odňatia slobody.

(3) Ak bol trest nápravného opatrenia vykonaný, hľadí sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

§ 46**Strata čestných titulov a vyznamenaní**

(1) Súd môže uložiť trest straty čestných titulov a vyznamenaní, ak odsudzuje páchatela za úmyselný trestný čin spáchaný z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky alebo z inej obzvlášť zavrhnuteľnej pohnútky na nepodmienečný trest odňatia slobody najmenej na dva roky.

(2) Strata čestných titulov a vyznamenaní záleží v tom, že odsúdený stráca československé vyznamenania, čestné uznania, vedecké a umelecké hodnosti a iné čestné tituly, ako aj právo nosiť cudzozemské vyznamenania a používať cudzozemské čestné tituly.

Strata vojenskej hodnosti**§ 47**

(1) Súd môže uložiť trest straty vojenskej hodnosti, ak odsudzuje páchatela za úmyselný trestný čin spáchaný z obzvlášť zavrhnuteľnej pohnútky na nepodmienečný trest odňatia slobody najmenej na dva roky.

(2) Vojenský súd môže uložiť tento trest aj popri kratšom nepodmienečnom treste odňatia slobody, ak to vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu vyžaduje kázeň a poriadok v ozbrojených silách alebo v ozbrojenom sbore.

§ 48

Strata vojenskej hodnosti záleží v tom, že sa odsúdenému znižuje hodnosť vo vojsku na hodnosť

prostého vojaka a odníma sa mu jeho hodnosť v ozbrojenom sbore, ktorého príslušníci podliehajú právomoci vojenských súdov.

Zákaz činnosti

§ 49

(1) Súd môže uložiť trest zákazu činnosti na jeden rok až päť rokov, ak sa páchatel dopustil trestného činu v súvislosti s touto činnosťou.

(2) Trest zákazu činnosti ako trest samostatný môže súd uložiť len v prípade, že tento zákon v osobitnej časti uloženie tohto trestu dovoľuje a ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a možnosti nápravy páchatela uloženie iného trestu na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebné.

(3) Ak je trest zákazu činnosti uložený popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, doba výkonu trestu odňatia slobody sa do doby výkonu zákazu činnosti nezapočítava.

§ 50

(1) Trest zákazu činnosti záleží v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie.

(2) Ak bol trest zákazu činnosti vykonaný, hľadá sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

Prepadnutie majetku

§ 51

(1) Súd môže vzhľadom na okolnosti spáchaného trestného činu a pomery páchatela uložiť trest prepadnutia majetku, ak páchatela odsudzuje na trest smrti alebo ak ho odsudzuje na nepodmienečný trest odňatia slobody

- a) za úmyselný trestný čin spáchaný z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky, alebo
- b) za závažný úmyselný trestný čin, ktorým páchatel získal alebo sa snažil získať majetkový prospech.

(2) Bez podmienok odseku 1 môže súd uložiť trest prepadnutia majetku iba v prípade, že tento zákon v osobitnej časti uloženie tohto trestu dovoľuje; ako samostatný trest môže sa trest prepadnutia majetku uložiť, ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a na osobu páchatela uloženie iného trestu na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebné.

§ 52

(1) Prepadnutie majetku postihuje celý majetok odsúdeného alebo tú jeho časť, ktorú súd určí; prepadnutie sa však nevzťahuje na prostriedky alebo veci, ktoré sú nevyhnutne potrebné na uspokojenie životných potrieb odsúdeného alebo osôb, o ktorých výživu alebo výchovu je odsúdený podľa zákona povinný sa starať.

(2) Výrokom o prepadnutí majetku zaniká zákonné majetkové spoločenstvo.

(3) Vlastníkom prepadnutého majetku sa stáva štát.

Peňažný trest

§ 53

(1) Peňažný trest vo výmere od 500 Kčs do 50 000 Kčs súd môže uložiť, ak páchatel' úmyselnou trestnou činnosťou získal alebo sa snažil získať majetkový prospech.

(2) Bez podmienok odseku 1 môže súd uložiť peňažný trest iba v prípade, že tento zákon v osobitnej časti uloženia tohto trestu dovoľuje; ako samostatný trest môže sa peňažný trest uložiť, ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a možnosti nápravy páchatela uloženie iného trestu na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebné.

§ 54

(1) Pri výmere peňažného trestu súd prihliadne na osobné a majetkové pomery páchatela; peňažný trest neuloží, ak je zrejmé, že by bol nevyhnutelný.

(2) Vymožená suma peňažného trestu pripadá štátu.

(3) Ak súd ukladá peňažný trest, ustanoví pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť zmarený, náhradný trest odňatia slobody až na jeden rok. Náhradný trest nesmie však ani spolu s uloženým trestom odňatia slobody presahovať hornú hranicu trestnej sadzby.

Prepadnutie veci

§ 55

(1) Súd môže uložiť trest prepadnutia veci,

- a) ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu,
- b) ktorá bola určená na spáchanie trestného činu,
- c) ktorú páchatel' získal trestným činom alebo ako odmenu zaň, alebo
- d) ktorú páchatel' nadobudol za vec uvedenú pod písm. c).

(2) Trest prepadnutia veci môže súd uložiť, len ak ide o vec patriacu páchatel'ovi.

(3) Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

§ 56

Trest prepadnutia veci môže súd uložiť ako trest samostatný len v prípade, že tento zákon v osobitnej časti uloženie tohto trestu dovoľuje a ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a možnosti nápravy páchatela uloženie iného trestu na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebné.

§ 57

Vyhostenie

Súd môže uložiť páchatel'ovi, ktorý nie je československým občanom, trest vyhostenia z územia republiky ako trest samostatný alebo popri inom treste, ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, alebo iný všeobecný záujem.

§ 57a **Zákaz pobytu**

(1) Súd môže uložiť trest zákazu pobytu na jeden rok až päť rokov, ak za úmyselný trestný čin alebo prečin odsudzuje páchatela, ktorý sa vyhýba statočnej práci a nemá trvalý pobyt v mieste alebo obvode, na ktorý sa trest má vzťahovať, ak to vyžaduje so zreteľom na miesto činu ochrana bezpečnosti štátu, vnútorného poriadku, ochrana rodiny, zdravia, mravnosti alebo majetku.

(2) Trest zákazu pobytu môže sa uložiť ako samostatný trest, ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu alebo prečinu a možnosti nápravy páchatela uloženie iného trestu na dosiahnutie jeho účelu nie je potrebné.

(3) Súd môže uložiť páchatelovi na dobu výkonu tohto trestu primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka.

(4) Ak je trest zákazu pobytu uložený popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, doba výkonu trestu odňatia slobody sa do doby zákazu pobytu nezapočítava; opatrenie podľa odseku 3 urobí súd až po odpykaní trestu odňatia slobody alebo pri jeho prerušení alebo pri podmienečnom prepustení.

(5) Trest zákazu pobytu záleží v tom, že sa odsúdený nesmie po dobu výkonu tohto trestu zdržiavať na určitom mieste alebo v určitom obvode; na prechodný pobyt na takom mieste alebo v takom obvode v nevyhnutnej osobnej veci je potrebné povolenie.

Štvrtý oddiel

Podmienečné odsúdenie, podmienečné prepustenie a upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti

Podmienečné odsúdenie

§ 58

(1) Súd môže podmienečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky,

- a) ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu, alebo
- b) ak prijme záruku ponúknutú spoločenskou organizáciou za nápravu páchatela a ak vzhľadom na výchovnú silu kolektívu má dôvodne za to, že účel trestu sa dosiahne i bez jeho výkonu.

(2) Povolenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody sa netýka výkonu ostatných trestov uložených popri tomto treste.

§ 59

(1) Pri podmienečnom odsúdení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov; skúšobná doba začína sa právoplatnosťou rozsudku.

(2) Podmienečne odsúdenému môže súd uložiť primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka; spravidla mu má tiež uložiť, aby podľa svojich síl nahradil škodu, ktorú trestným činom spôsobil.

(3) Doba, po ktorú podmienečne odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život pracujúceho človeka a vyhovel uloženým podmienkam, započítava sa do skúšobnej doby novourčenej pri podmienečnom odsúdení pre ten istý skutok alebo do skúšobnej doby určenej pri uložení

úhrnného alebo súhrnného trestu.

§ 60

(1) Ak podmiennečne odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život pracujúceho človeka a vyhovel uloženým podmienkam, súd vysloví, že sa osvedčil; ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest vykoná.

(2) Ak spoločenská organizácia odvolala záruku za nápravu podmiennečne odsúdeného, súd preskúma jeho správanie v priebehu skúšobnej doby, a ak zistí, že podmiennečné odsúdenie neplní svoje poslanie, rozhodne, že sa trest vykoná; ináč podmiennečné odsúdenie ponechá v platnosti.

(3) Ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by na tom mal podmiennečne odsúdený vinu, má sa za to, že podmiennečne odsúdený sa osvedčil.

(4) Ak sa vyslovilo, že sa podmiennečne odsúdený osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil (odsek 3), hľadá sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

(5) Ak súd podľa odseku 1 alebo 2 rozhodne, že sa trest vykoná, rozhodne zároveň o spôsobe výkonu trestu.

Podmiennečné prepustenie a podmiennečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu

§ 61

(1) Po výkone polovice uloženého alebo podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmierneného trestu odňatia slobody môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu svojím vzorným správaním a poctivým pomerom k práci preukázal polepšenie a

a) môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život pracujúceho človeka, alebo

b) súd prijme záruku ponúknutú spoločenskou organizáciou za dovŕšenie nápravy odsúdeného.

(2) Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na závažnosť spáchaného trestného činu, ako aj na to, do ktorej nápravno-výchovnej skupiny je odsúdený zaradený.

(3) Po výkone polovice trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu môže súd podmiennečne upustiť od výkonu jeho zvyšku, ak odsúdený v čase výkonu trestu vzorným plnením svojich povinností v zamestnaní alebo v povolani a spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon tohto trestu nie je potrebný, alebo ak súd prijme záruku ponúknutú spoločenskou organizáciou za dovŕšenie nápravy odsúdeného.

§ 62

Osoba odsúdená za trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105) alebo niektorý obdobný trestný čin proti štátu svetovej socialistickej sústavy, ďalej za trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 3, vojnovnej zrady (§ 114), špekulácie podľa § 117 ods. 2, 3, rozkrádania majetku v socialistickej vlastníctve podľa § 132 ods. 3, 4, všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 2, 3, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku podľa § 180a, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 180c ods. 2, vraždy (§ 219), lúpeže podľa § 234 ods. 2, 3, znásilnenia podľa § 241 ods. 2, 3, pohlavného zneužívania podľa § 242 ods. 3, 4, alebo genocídia (§ 259), zbehnutia do cudziny podľa § 283 ods. 2 a 3, ako aj obzvlášť nebezpečný recidivista (§ 41) môžu byť podmiennečne prepustení až po výkone dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody.

§ 63

(1) Pri podmienечnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmienечným prepustením odsúdeného.

(2) Pri podmienечnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu súd určí skúšobnú dobu až na dva roky; skúšobná doba sa začína právoplatnosťou rozhodnutia o tomto upustení.

(3) Podmienечne prepustenému môže súd uložiť primerané obmedzenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka; môže mu aj uložiť, aby podľa svojich síl nahradil škodu, ktorú trestným činom spôsobil.

§ 64

(1) Ak podmienечne prepustený alebo odsúdený, u ktorého sa podmienечne upustilo od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu, viedol v skúšobnej dobe riadny život pracujúceho človeka a vyhovel uloženým podmienkam, súd vysloví, že sa osvedčil; ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak súd vyslovil, že sa podmienечne prepustený alebo odsúdený, u ktorého sa podmienечne upustilo od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu, osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmienечne prepustený alebo keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, že sa podmienечne upúšťa od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu.

(3) U podmienечne prepusteného alebo u odsúdeného, u ktorého sa podmienечne upustilo od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmienечnému prepusteniu alebo keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, že sa podmienечne upúšťa od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu, tiež vtedy, keď súd bez jeho viny neurobil do roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnutie podľa odseku 1.

(4) Opätovné podmienечné prepustenie z výkonu toho istého trestu je možné po výkone polovice zvyšku trestu a v prípadoch uvedených v § 62 po výkone dvoch tretín zvyšku trestu.

(5) Ak spoločenská organizácia odvolala záruku za dovŕšenie nápravy odsúdeného, súd preskúma jeho správanie v priebehu skúšobnej doby, a ak zistí, že podmienечné prepustenie alebo podmienечné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu neplní svoje poslanie, rozhodne, že sa zvyšok trestu vykoná; ináč podmienечné prepustenie alebo podmienечné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu ponechá v platnosti.

PIATA HLAVA**ZÁNİK TRESTNOSTI A TRESTU****§ 65****Zánik nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť**

Trestnosť činu, ktorý bol v čase spáchania pre spoločnosť nebezpečný, zaniká, ak vzhľadom na zmenu situácie alebo vzhľadom na osobu páchatela zanikla nebezpečnosť trestného činu pre spoločnosť.

§ 66 Účinná ľútosť

Trestnosť vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracania republiky (§ 98), poškodzovania štátu svetovej socialistickej sústavy (§ 99), vyzvedačstva (§ 105), ohrozenia štátneho tajomstva (§ 106 a 107), vyzvedačstva a ohrozenia štátneho tajomstva na škodu štátu svetovej socialistickej sústavy (§ 108), ohrozenia hospodárskeho tajomstva (§ 122), porušovania predpisov o obehú tovaru v styku s cudzinou (§ 124), ohrozenia devízového hospodárstva (§ 146 a 147), skrátania dane (§ 148), vzbury väzňov (§ 172), ohrozenia služobného tajomstva (§ 173), všeobecného ohrozenia (§ 179 a 180), poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia (§ 182 až 184), šírenia nákazlivej choroby (§ 189 až 192), ohrozovania zdravia závadnými potravinami a inými potrebami (§ 193 a 194), genocídia (§ 259) a používania zakázaného bojového prostriedku (§ 262) zaniká, ak páchatel dobrovoľne

- a) škodlivý následok trestného činu zamedzil alebo napravil, alebo
- b) urobil o trestnom čine oznámenie v čase, keď škodlivému následku trestného činu mohlo byť ešte zabránené. Oznámenie treba urobiť prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

Premlčanie trestného stíhania

§ 67

(1) Trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je

- a) dvadsať rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest smrti,
- b) desať rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej desať rokov,
- c) päť rokov, ak je horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej tri roky,
- d) tri roky pri ostatných trestných činoch.

(2) Do premlčacej doby sa nezapočítava doba, po ktorú nebolo možno páchatela postaviť pred súd pre zákonnú prekážku, ani doba, po ktorú sa zdržoval v cudzine.

(3) Premlčanie trestného stíhania sa prerušuje

- a) oznámením alebo vznesením obvinenia pre trestný čin, o premlčanie ktorého ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi vyhľadávacieho orgánu, vyšetrovateľa, prokurátora alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu páchatela, alebo
- b) ak páchatel spáchal v premlčacej dobe trestný čin nový, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.

(4) Prerúšením premlčania sa začína nová premlčacia doba.

§ 67a

Uplynutím premlčacej doby nezaniká trestnosť

- a) trestných činov uvedených v desiatej hlave, s výnimkou trestného činu podľa § 261,
- b) trestného činu teroru (§ 93), všeobecného ohrozenia [§ 179 ods. 2, ods. 3 písm. a)], vraždy (§ 219), ublíženia na zdraví [§ 221 ods. 2 písm. b), ods. 3 a ods. 4, § 222], obmedzovania osobnej slobody (§ 231 ods. 3), pozbavenia osobnej slobody (§ 232), zavlečenia do cudziny (§ 233) a porušovania domovej slobody (§ 238 ods. 2), pokiaľ boli spáchané za takých okolností, že zakladajú vojnový zločin alebo zločin proti ľudskosti podľa predpisov medzinárodného práva,
- c) trestného činu podľa § 1 zákona z 20. decembra 1950 č. 165 Zb. na ochranu mieru,

§ 68**Premlčanie výkonu trestu**

(1) Uložený trest nemožno vykonať po uplynutí premlčacej doby, ktorá je

- a) dvadsať rokov, ak ide o odsúdenie na trest smrti alebo na trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov,
- b) pätnásť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci desať rokov,
- c) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody najmenej na päť rokov,
- d) päť rokov pri odsúdení na iný trest.

(2) Premlčacia doba sa začína právoplatnosťou rozsudku a pri podmienčnom odsúdení právoplatnosťou rozhodnutia, že sa trest vykoná. Do premlčacej doby sa nezapočítava doba, po ktorú nebolo možné trest vykonať preto, že sa odsúdený zdržiaval neoprávnene v cudzine, alebo bol na ňom vykonávaný iný trest odňatia slobody. Pokiaľ ide o zákaz činnosti, peňažný trest a vyhostenie, do premlčacej doby sa nezapočítava aj doba, po ktorú bol na odsúdenom vykonávaný trest odňatia slobody.

(3) Premlčanie výkonu trestu sa prerušuje,

- a) ak súd urobil opatrenie smerujúce k výkonu trestu, o premlčanie ktorého ide, alebo
- b) ak odsúdený spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin, na ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.

(4) Prerúšením premlčania sa začína nová premlčacia doba.

§ 68a

Výkon trestu uloženého pre trestné činy uvedené v § 67a sa nepremlčuje.

Zahľadenie odsúdenia**§ 69**

(1) Súd zahladí odsúdenie, ak odsúdený viedol po výkone alebo odpustení trestu alebo po premlčaní jeho výkonu riadny život pracujúceho človeka nepretržite po dobu najmenej

- a) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov,
- b) päť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok,
- c) tri roky, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok,
- d) jedného roku, ak ide o odsúdenie na peňažný trest alebo na prepadnutie veci.

(2) Ak ide o odsúdenie na stratu čestných titulov a vyznamenaní, na stratu vojenskej hodnosti alebo prepadnutie majetku, spravuje sa doba uvedená v odseku 1 podľa dĺžky trestu odňatia slobody, popri ktorom bol uvedený trest uložený.

(3) Ak odsúdený preukázal po výkone alebo odpustení trestu alebo premlčaní jeho výkonu svojím vzorným správaním a poctivým pomerom k práci, že sa napravil, môže súd zahladíť odsúdenie na žiadosť spoločenskej organizácie alebo odsúdeného i pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1.

(4) Doba uvedená v odseku 1 sa v prípade, že sa u podmienčne prepusteného má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď odsúdený bol podmienčne prepustený, spravuje dĺžkou skutočného

výkonu trestu; v prípade, že trest bol zmiernený rozhodnutím prezidenta republiky, spravuje sa dĺžkou trestu takto zmierneného.

§ 70

(1) Ak bolo odsúdenie zahladené, hľadí sa na páchatela, ako by nebol odsúdený.

(2) Ak sa páchatelovi uložilo viac trestov popri sebe, nemožno odsúdenie zahladiť, dokiaľ neuplynie doba pre zahladienie toho trestu, na zahladienie ktorého tento zákon ustanovuje najdlhšiu dobu.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa použije primerane aj na prípad, že páchatelovi sa uložilo popri sebe viac trestov, ohľadne ktorých môže podľa tohto zákona nastať účinok, že sa na páchatela hľadí, ako by nebol odsúdený (§ 39 ods. 3, § 45 ods. 3, § 50 ods. 2 a § 60 ods. 4).

ŠIESTA HLAVA OCHRANNÉ OPATRENIA

§ 71

Druhy ochranných opatrení

(1) Ochrannými opatreniami sú: ochranný dohľad, ochranné liečenie, ochranná výchova a zhabanie vecí.

(2) Ochrannú výchovu možno uložiť iba mladistvému. Mladistvému nemožno uložiť ochranný dohľad.

(3) Ochranný dohľad upravuje osobitný zákon.

§ 72

Ochranné liečenie

(1) Súd uloží ochranné liečenie v prípade uvedenom v § 25 a § 32 ods. 2, alebo ak páchatel činu ináč trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

(2) Súd tak môže urobiť aj vtedy, keď

- a) páchatel trestný čin spáchal v stave zmenšenej pričetnosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný, alebo
- b) páchatel, ktorý sa oddáva nadmiernemu požívaniu alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, spáchal trestný čin v opilosti alebo v inom podobnom opojení alebo v súvislosti s požívaním alkoholu alebo omamných prostriedkov.

(3) Ochranné liečenie môže súd uložiť i popri treste, alebo pri upustení od potrestania.

(4) Ochranné liečenie sa vykonáva spravidla v liečebnom ústave. Ak však možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel liečenia splní i liečenie ambulantné, môže súd nariadiť tento spôsob liečby, prípadne ústavné liečenie zmeniť dodatočne na liečenie ambulantné alebo naopak. Ochranné liečenie možno tiež vykonávať v priebehu výkonu trestu odňatia slobody v nápravnových ústave.

(5) Ochranné liečenie potrvá, dokiaľ to vyžaduje jeho účel. O prepustení z ochranného liečenia rozhoduje súd.

(6) Od výkonu ochranného liečenia súd upustí, ak zaniknú pred jeho začatím okolnosti, pre ktoré bolo uložené.

§ 73**Zhabanie veci**

(1) Ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v § 55 ods. 1, môže súd uložiť, že sa taká vec zhabáva,

- a) ak patrí páchatelovi, ktorého nemožno stíhať alebo odsúdiť,
- b) ak patrí páchatelovi, od potrestania ktorého súd upustil, alebo
- c) ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný všeobecný záujem.

(2) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

SIEDMA HLAVA**OSOBITNÉ USTANOVENIA O STÍHANÍ MLADISTVÝCH****§ 74****Všeobecné ustanovenie**

(1) Pri trestaní osoby, ktorá v čase spáchania trestného činu dovърšila pätnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku (mladistvý), prihliadne súd na osobitnú starostlivosť, ktorú socialistická spoločnosť venuje mládeži.

(2) Pokiaľ táto hlava neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na mladistvého ostatné ustanovenia tohto zákona.

§ 75**Trestná zodpovednosť**

Čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a stupeň jeho nebezpečnosti pre spoločnosť je malý.

§ 76**Účel trestu**

Účelom trestu u mladistvého je predovšetkým vychovať ho na riadneho pracujúceho človeka, a to so zreteľom na jeho osobné vlastnosti, na jeho rodinnú výchovu a na prostredie, z ktorého pochádza.

§ 77**Upustenie od potrestania**

(1) Ak súd upustil od potrestania mladistvého, môže požiadať spoločenskú organizáciu, aj keď neponúkla záruku za jeho nápravu, aby pomáhala vytvárať podmienky pre to, aby mladistvý žil riadnym životom pracujúceho človeka.

(2) Súd môže upustiť od potrestania mladistvého aj vtedy, keď má za to, že ochranná výchova (§ 84), ktorú zároveň ukladá, zabezpečí nápravu mladistvého lepšie ako trest.

Ukladanie trestu**§ 78**

Mladistvému môže súd uložiť len tresty odňatia slobody a prepadnutia veci, a ak je zárobkovo činný, aj nápravné opatrenie alebo peňažný trest.

§ 79

(1) Trestné sadzby odňatia slobody ustanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu, pričom však horná hranica trestnej sadzby nesmie prevyšovať päť rokov a dolná hranica jeden rok.

(2) V prípade, že mladistvý spáchal trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest smrti, a že stupeň nebezpečnosti takého trestného činu pre spoločnosť vzhľadom na obzvlášť zavrhnutiahodný spôsob vykonania činu alebo na obzvlášť zavrhnutiahodnú pohnútku alebo na obzvlášť ťažký a ťažko napravitelný následok je mimoriadne vysoký, môže mu súd uložiť trest odňatia slobody na päť až desať rokov, ak má za to, že by trest v rozpätí naznačenom v odseku 1 na dosiahnutie účelu trestu nepostačoval.

(3) Súd môže uložiť mladistvému trest odňatia slobody na päť až desať rokov aj vtedy, keď spáchal ako vojak za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest smrti, a takým trestným činom boli zmarené alebo podstatne ohrozené bojové akcie alebo zvýšenou mierou ohrozená kázeň alebo poriadok v ozbrojených silách alebo v ozbrojenom sboe, a ak súd má za to, že by trest v rozpätí naznačenom v odseku 1 na dosiahnutie účelu trestu nepostačoval.

§ 80**Úhrnný a súhrnný trest**

Ak súd ukladá úhrnný alebo súhrnný trest páchatelovi, ktorý spáchal trestné činy jednak pred tým, než prekročil osemnásť rok svojho veku, jednak po tom, čo tento rok dovŕšil, postupuje podľa ustanovenia § 35, prípadne § 37, pričom sa hranice trestných sadzieb pri trestných činoch spáchaných pred tým, než prekročil osemnásť rok, posudzujú podľa ustanovenia § 79.

§ 81**Výkon trestu odňatia slobody**

(1) Trest odňatia slobody sa u osôb, ktoré neprekročili osemnásť rok svojho veku, vykonáva v nápravno-výchovných ústavoch pre mladistvých.

(2) Súd môže rozhodnúť, že v takých ústavoch sa vykoná trest aj u mladistvého, ktorý už prekročil osemnásť rok svojho veku; pritom prihliadne najmä na dĺžku trestu a na stupeň a povahu narušenia mladistvého.

§ 82**Podmienečné odsúdenie**

(1) Pri podmienečnom odsúdení mladistvého súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až tri roky.

(2) Ak nedovŕšil mladistvý, ktorý bol podmienečne odsúdený, v čase, keď dal príčinu na výkon trestu, dvadsiaty rok svojho veku, môže súd vzhľadom na výnimočné okolnosti prípadu podmienečné odsúdenie ponechať v platnosti. Pritom môže skúšobnú dobu primerane predĺžiť, nie však o viac ako dva roky.

Ochranná výchova**§ 84**

(1) Ak súd odsudzuje mladistvého, môže mu uložiť ochrannú výchovu, pokiaľ

- a) o výchovu mladistvého nie je náležite postarané,
- b) doterajšia výchova mladistvého bola zanedbaná, alebo
- c) vyžaduje to prostredie, v ktorom mladistvý žije.

(2) Ochrannú výchovu nemožno uložiť, ak ide o vojaka.

§ 85

(1) Ochranná výchova sa vykonáva v osobitných výchovných zariadeniach; ak to však vyžaduje zdravotný stav chovanca, vykonáva sa v liečebnom ústave.

(2) Vo výkone ochrannej výchovy treba riadnym pedagogickým vedením zabezpečiť prípravu chovanca na jeho budúce povolanie.

(3) Ochranná výchova potrvá, dokiaľ to vyžaduje jej účel, najdlhšie však do dovŕšenia osemnásteho roku veku chovanca; ak to vyžaduje záujem chovanca, môže ju súd predĺžiť do dovŕšenia jeho devätnásteho roku.

(4) Od výkonu ochrannej výchovy súd upustí, ak zaniknú pred jej začatím okolnosti, pre ktoré bola uložená.

(5) Ak prevýchova mladistvého pokročila do tej miery, že možno očakávať, že aj bez obmedzení, ktorým je podrobený vo výchovnom zariadení, bude sa riadne správať a pracovať, avšak dosiaľ nepominuli všetky okolnosti, pre ktoré bola ochranná výchova uložená, môže súd mladistvého podmiennečne umiestniť mimo výchovného zariadenia.

(6) Ak mladistvý nesplní očakávanie, že i mimo výchovného zariadenia sa bude riadne správať a pracovať, súd podmiennečne umiestnenie mimo výchovného zariadenia zruší a rozhodne, že sa vo výkone ochrannej výchovy pokračuje vo výchovnom zariadení.

§ 86

Ak spáchala osoba, ktorá dovŕšila dvanásť rok svojho veku a je mladšia ako pätnásť rokov, niektorý čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest smrti, súd jej uloží v občianskoprávnom konaní ochrannú výchovu; súd tak môže urobiť aj vtedy, keď je to potrebné na zabezpečenie riadnej výchovy osoby mladšej ako pätnásť rokov, ktorá spáchala čin, ktorý by ináč bol trestným činom.

§ 87

Zahľadenie odsúdenia

(1) O tom, či sa odsúdenie mladistvého zahladzuje, rozhodne súd, prihliadajúc na správanie mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak bol trest podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmiernený, súd takto postupuje po tom, čo mladistvý bol po výkone zmierneného trestu prepustený na slobodu.

(2) Odsúdenie mladistvého, ktorému bol uložený len peňažný trest, môže súd zahladiť už po výkone tohto trestu. Ak bolo rozsudkom ako samostatný trest uložené prepadnutie veci, môže súd zahladiť také odsúdenie mladistvého už po právoplatnosti rozsudku.

(3) Ak súd vysloví, že sa podmiennečne prepustený mladistvý v skúšobnej dobe osvedčil, jeho odsúdenie súčasne zahladí.

ÔSMA HLAVA
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 88

Na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, prihliadne sa len vtedy, keď pre svoju závažnosť podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť.

§ 89

(1) Trestným činom sa rozumie len čin súdne trestný, a pokiaľ z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, aj príprava na trestný čin, pokus trestného činu, organizátorstvo, návod a pomoc.

(2) Konaním sa rozumie i opomenutie takého konania, na ktoré bol páchateľ podľa okolností a svojich pomerov povinný.

(3) Trestný čin je spáchaný pre zárobok, ak si páchateľ sústavnou trestnou činnosťou zadovažuje po dlhší čas aspoň sčasti zdroj príjmov.

(4) Trestný čin je spáchaný verejne, ak je spáchaný

a) obsahom tlačoviny alebo rozširovaného spisu, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným obdobne účinným spôsobom, alebo

b) pred viac ako dvoma osobami súčasne prítomnými.

(5) Trestný čin je spáchaný so zbraňou, ak páchateľ alebo s jeho vedomím niektorý zo spolupáchateľov použije zbraň na útok, na prekonanie alebo zamedzenie odporu alebo ak ju na ten účel má pri sebe; zbraňou sa tu rozumie, pokiaľ z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, čokoľvek, čím možno urobiť útok proti telu dôraznejším.

(6) Ťažkou ujmom na zdraví sa rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie. Za týchto podmienok je ťažkou ujmom na zdraví

a) zmrzačenie,

b) strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti,

c) ochromenie údu,

d) strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva,

e) poškodenie dôležitého orgánu,

f) zohyzdenie,

g) vyvolanie potratu,

h) mučivé útrapy, alebo

ch) dlhší čas trvajúca porucha zdravia.

(7) Blízkou osobou sa rozumie príbuzný v pokolení priamom, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke len vtedy, keby ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pocítovala ako ujmu vlastnú.

(8) Verejným činiteľom je volený funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu, štátnej hospodárskej, družstevnej alebo spoločenskej organizácie alebo príslušník ozbrojených síl alebo ozbrojeného sboru, pokiaľ sa podieľa na plnení

úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

(9) Štátnym tajomstvom sa rozumie všetko, čo v dôležitom záujme republiky, najmä v záujme politickom, vojenskom alebo hospodárskom, má zostať utajené pred nepovolanou osobou.

(10) Hospodárskym tajomstvom sa rozumie všetko, čo je dôležité pre hospodársku činnosť a vo všeobecnom záujme má zostať utajené pred nepovolanou osobou.

(11) Služobným tajomstvom sa rozumie dôležitá skutočnosť, ktorá súvisí s činnosťou národného výboru, súdu, ozbrojených síl alebo ozbrojeného sboru alebo iného štátneho orgánu, štátnej hospodárskej, družstevnej alebo spoločenskej organizácie a vo všeobecnom záujme má zostať utajená pred nepovolanou osobou.

(12) Kde tento zákon spája s uplynutím určitej doby nejaký účinok, nezapočítava sa do nej deň, keď nastala udalosť určujúca jej začiatok.

§ 90

(1) Ak na spáchanie trestného činu tento zákon vyžaduje osobitnú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie páchatelľa, môže byť páchatelom alebo spolupáchatelom trestného činu len osoba, ktorá má požadovanú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie. Páchatelom alebo spolupáchatelom trestného činu vojenského podľa dvanástej hlavy osobitnej časti tohto zákona môže byť len vojak.

(2) Organizátorom, návodcom alebo pomocníkom trestného činu uvedeného v odseku 1 môže byť aj osoba, ktorá nemá vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie tam vyžadované.

(3) Kde sa v tomto zákone hovorí o vojakovi, rozumie sa ním

- a) vojak v činnnej službe,
- b) osoba, ktorá sa povolaním na zvláštnu službu stala príslušníkom ozbrojených síl,
- c) príslušník vojensky organizovaného alebo iného zboru, ktorého príslušníci podliehajú podľa osobitných zákonov ustanoveniam o trestných činoch vojenských, ak je v činnnej službe,
- d) vojak alebo príslušník zboru uvedeného pod písm. c) mimo činnnej služby, ak je v služobnej rovnošate, alebo
- e) vojnový zajatec.

(4) Kde sa v tomto zákone hovorí o vojenskej službe alebo o vojenskej povinnosti, rozumie sa tým služba alebo povinnosť osôb uvedených v odseku 3.

DRUHÁ ČASŤ OSOBITNÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA TRESTNÉ ČINY PROTI REPUBLIKE

Prvý oddiel Trestné činy proti základom republiky

§ 91 Vlastizrada

Československý občan, ktorý v spojení s cudzou mocou alebo s cudzím činiteľom spácha trestný

čin rozvracania republiky, teroru, záškodníctva alebo sabotáže, potresce sa odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 92

Rozvracanie republiky

(1) Kto v úmysle rozvracať socialistické spoločenské a štátne zriadenie, územnú celistvosť alebo obranyschopnosť republiky alebo zničiť jej samostatnosť

- a) zúčastní sa na násilných akciách alebo na hromadných nepokojoch proti republike, jej orgánom alebo spoločenským organizáciám pracujúcich, alebo
- b) vykonáva inú obzvlášť nebezpečnú činnosť proti základom republiky alebo jej dôležitým medzinárodným záujmom, potresce sa odňatím slobody na osem až dvanásť rokov.

(2) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť,
- c) ak spôsobí takým činom škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- d) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

Teror

§ 93

Kto v úmysle poškodiť socialistické spoločenské a štátne zriadenie republiky iného úmyselne usmrť alebo sa o to pokúsi, potresce sa odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 94

(1) Kto v úmysle odstrašiť iného od aktívnej účasti na plnení úloh socialistickej spoločnosti alebo mu takú činnosť znemožniť niekomu ublíži na zdraví, spôsobí škodu alebo inú závažnú ujmu alebo sa o to pokúsi, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak sa pokúsi takým činom spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví,
- c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví, alebo
- d) ak spôsobí takým činom značnú škodu.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť,
- b) ak ohrozí takým činom život viacerých osôb,
- c) ak spôsobí takým činom škodu veľkého rozsahu, alebo
- d) ak spácha niektorý z činov uvedených v odseku 2 za brannej pohotovosti štátu.

Záškodníctvo**§ 95**

(1) Kto v úmysle poškodí socialistické spoločenské a štátne zriadenie alebo obranyschopnosť republiky

- a) vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzí majetok do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu tým, že spôsobí požiar alebo povodeň alebo škodlivý účinok výbušnín, plynu, elektriny alebo iných podobne nebezpečných látok alebo síl alebo sa dopustí iného podobného nebezpečného konania (všeobecné nebezpečenstvo), alebo
- b) všeobecné nebezpečenstvo zvýši alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie, potresce sa odňatím slobody na päť až dvanásť rokov.

(2) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť,
- c) ak spôsobí takým činom škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- d) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 96

(1) Kto v úmysle uvedenom v § 95 ods. 1 cudziu alebo vlastnú vec zničí, poškodí alebo urobí neupotrebitelnou, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 97**Sabotáž**

(1) Kto v úmysle poškodí socialistické spoločenské a štátne zriadenie alebo obranyschopnosť republiky zneužije svoje zamestnanie, povolanie, postavenie alebo svoju funkciu alebo sa dopustí iného konania pre to, aby

- a) maril alebo sťažoval plnenie dôležitej úlohy štátneho orgánu, ozbrojených síl alebo ozbrojeného sboru, hospodárskej alebo spoločenskej organizácie alebo inej inštitúcie, alebo
- b) spôsobil v činnosti takého orgánu alebo takej organizácie alebo inštitúcie poruchu alebo inú závažnú škodu, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na osem až dvanásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť,
- b) ak spôsobí takým činom škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- c) ak zorganizuje taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 98**Podvracanie republiky**

(1) Kto z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky vykonáva podvratnú činnosť proti jej spoločenskému a štátnemu zriadeniu, proti jej územnej celistvosti, obranyschopnosti alebo samostatnosti alebo proti jej medzinárodným záujmom, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 v spojení s cudzou mocou alebo s cudzím činiteľom,
- b) ak spácha taký čin vo väčšom rozsahu, alebo
- c) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 99**Poškodzovanie štátu svetovej socialistickej sústavy**

Kto spácha niektorý z trestných činov uvedených v § 92 až 98 namierený proti niektorému štátu svetovej socialistickej sústavy, potresce sa trestami uvedenými v týchto ustanoveniach.

§ 100**Poburovanie**

(1) Kto z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky najmenej dve osoby poburuje

- a) proti socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky,
- b) proti jej územnej celistvosti, obranyschopnosti alebo samostatnosti, alebo
- c) proti spojeneckým alebo priateľským vzťahom republiky k iným štátom, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Rovnako sa potresce, kto z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky umožní alebo uľahčí šírenie poburujúceho prejavu uvedeného v odseku 1.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 tlačou, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným podobne účinným spôsobom, alebo
- b) ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 za brannej pohotovosti štátu.

Hanobenie republiky a jej predstaviteľa**§ 102**

Kto verejne hanobí republiku, Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky, Českú národnú radu, Slovenskú národnú radu alebo ich predsedníctva alebo vlády, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

§ 103

Kto znižuje vážnosť prezidenta republiky, alebo kto verejne hanobí iného čelného predstaviteľa republiky pre výkon jeho právomoci alebo vôbec pre jeho činnosť v politickom živote, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

§ 104**Hanobenie štátu svetovej socialistickej sústavy a jeho predstaviteľa**

Kto verejne hanobí niektorý štát svetovej socialistickej sústavy alebo jeho čelného predstaviteľa, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

Druhý oddiel**Trestné činy proti bezpečnosti republiky****§ 105****Vyzvedačstvo**

(1) Kto vyzvedá štátne tajomstvo s cieľom vyzradiť ho cudzej moci, kto s takým cieľom zbiera údaje obsahujúce štátne tajomstvo, alebo

kto štátne tajomstvo cudzej moci úmyselne vyzradí,

potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov.

(2) Rovnako sa potresce, kto umožní alebo uľahčí činnosť páchatelovi činu uvedeného v odseku 1 alebo organizácii, ktorej cieľom je vyzvedať štátne tajomstvo.

(3) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 ako člen organizácie, ktorej cieľom je vyzvedať štátne tajomstvo,
- b) ak spácha taký čin, hoci mu bolo uchovávanie štátneho tajomstva osobitne uložené,
- c) ak spácha taký čin pre zárobok alebo v značnom rozsahu,
- d) ak sa týka čin štátneho tajomstva obzvlášť dôležitého, alebo
- e) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

Ohrozenie štátneho tajomstva**§ 106**

(1) Kto vyzvedá štátne tajomstvo s cieľom vyzradiť ho nepovolanej osobe, kto s takým cieľom zbiera údaje obsahujúce štátne tajomstvo, alebo kto štátne tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradí,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak sa týka čin uvedený v odseku 1 štátneho tajomstva obzvlášť dôležitého,
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu, alebo
- c) ak vyzradí nepovolanej osobe úmyselne štátne tajomstvo, ktorého uchovávanie mu bolo osobitne uložené.

§ 107

(1) Kto z nedbanlivosti spôsobí vyzradenie štátneho tajomstva nepovolanej osobe alebo stratu listiny alebo veci obsahujúcej štátne tajomstvo, hoci

- a) je podľa svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo svojej funkcie povinný ho uchovávať,

alebo

b) ide o štátne tajomstvo obzvlášť dôležité,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Kto z nedbanlivosti spôsobí, že sa štátne tajomstvo stalo známym v cudzine, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

§ 107a

Kto bez povolenia

a) zhotoví popis, plán, nákres alebo snímku niektorého zariadenia na obranu vlasti,

b) takú vec odpíše, odkreslí alebo odfotografuje alebo dá alebo nechá inému tak urobiť,

c) takú vec sebe alebo niekomu inému obstará alebo

d) takú vec uverejní,

potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 108

Vyzvedačstvo a ohrozenie štátneho tajomstva na škodu štátu svetovej socialistickej sústavy

Kto spácha trestný čin vyzvedačstva (§ 105) alebo ohrozenia štátneho tajomstva (§ 106 a 107) na škodu niektorého zo štátov svetovej socialistickej sústavy, potresce sa trestami uvedenými v týchto ustanoveniach.

§ 109

Nedovolené prekročenie štátnych hraníc

(1) Kto prekročí štátne hranice za použitia násilia alebo hrozby bezprostredného násilia, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov alebo prepadnutím majetku.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov alebo prepadnutím majetku sa páchatel potresce ak,

a) čin uvedený v odseku 1 zorganizuje,

b) spácha taký čin, hoci mu ako československému občanovi bolo osobitne uložené uchovávanie štátneho tajomstva,

c) spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo

d) spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

(3) Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov alebo prepadnutím majetku sa páchatel potresce, ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí smrť.

§ 111

Porušovanie predpisov o medzinárodných letoch

Kto poruší predpisy o medzinárodných letoch, najmä tým, že vnikne lietadlom na územie republiky, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov alebo peňažným trestom.

§ 112

Poškodzovanie záujmov republiky v cudzine

Československý občan alebo obyvateľ republiky bez štátnej príslušnosti, ktorý poškodzuje záujmy republiky tým, že rozširuje alebo umožňuje rozširovať v cudzine nepravdivú správu

o pomeroch v republike, o jej medzinárodnom postavení alebo o jej zahraničnej politike, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo prepadnutím majetku.

Tretí oddiel
Trestné činy proti obrane vlasti

§ 113
Spolupráca s nepriateľom

Kto za brannej pohotovosti štátu zadovážuje nepriateľovi prospech alebo ho akokoľvek podporuje, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody na jeden rok až desať rokov.

§ 114
Vojnová zrada

Československý občan, ktorý za brannej pohotovosti štátu koná službu v nepriateľskom vojsku alebo v nepriateľskom ozbrojenom sbore, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 115
Služba v cudzom vojsku

(1) Československý občan, ktorý bez povolenia koná službu vo vojsku cudzej moci alebo v cudzom ozbrojenom sbore, potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

DRUHÁ HLAVA
TRESTNÉ ČINY HOSPODÁRSKE

Prvý oddiel
Trestné činy proti hospodárskej sústave

§ 116
Odňatie veci hospodárskemu určaniu

(1) Kto zabraňuje hospodárskemu využitiu výrobného prostriedku väčšieho hospodárskeho významu, ktorý má vo vlastníctve alebo v držaní, tým, že ho zničí, poškodí, urobí neupotrebitelným, zašantročí alebo zatajuje, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo prepadnutím veci.

(2) Rovnako sa potresce, kto

- a) spôsobom uvedeným v odseku 1 zabraňuje hospodárskemu využitiu zásob predmetov potreby väčšieho rozsahu, ktoré má vo vlastníctve alebo v držaní, alebo
- b) také zásoby hromadí.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až osem rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 2 za brannej pohotovosti štátu.

§ 117 **Špekulácia**

(1) Kto si zadováži alebo prechováva predmety potreby vo väčšom rozsahu alebo predmet väčšej hodnoty v úmysle ich so ziskom predať alebo zameniť alebo získať inú výhodu, alebo kto takú činnosť sprostredkuje,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spácha taký čin pre zárobok, alebo
- c) ak získa takým činom značný prospech.

(3) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v zásobovaní, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 118 **Nedovolené podnikanie**

(1) Kto neoprávnene vykonáva vo väčšom rozsahu súkromné výrobné alebo iné zárobkové podnikanie, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak používa na čin uvedený v odseku 1 iného ako pracovnú silu, alebo
- b) ak získa takým činom značný prospech.

§ 119 **Neplnenie úloh pri prevádzke súkromného hospodárstva**

Kto pri prevádzke súkromného hospodárstva nesplní, čo aj z nedbanlivosti, vo väčšom rozsahu úlohy vyplývajúce z hospodárskeho plánu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom.

§ 120 **Zneužívanie socialistického podnikania**

(1) Kto zneužije svoje zamestnanie alebo iný obdobný pomer v štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácii tým, že vo väčšom rozsahu vykonáva na jej úkor alebo pod jej menom výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť pre súkromné obohatenie, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak získa činom uvedeným v odseku 1 značný prospech,
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu, alebo
- c) ak podstatne naruší takým činom plnenie úlohy štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie.

§ 121**Poškodzovanie spotrebiteľa**

(1) Kto vo väčšom rozsahu poškodzuje spotrebiteľa najmä tým, že predražuje tovar alebo služby, alebo ich klame na akosti, množstve alebo váhe tovaru, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny alebo
- b) ak získa takým činom značný prospech.

§ 122**Ohrozenie hospodárskeho tajomstva**

(1) Kto vyzvedá hospodárske tajomstvo v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe, alebo kto hospodárske tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradí,

potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Rovnako sa potresce, kto z nedbanlivosti spôsobí, že sa hospodárske tajomstvo stalo známym v cudzine.

(3) Kto hospodárske tajomstvo vyzvedá v úmysle vyzradiť ho do cudziny, alebo kto hospodárske tajomstvo úmyselne do cudziny vyzradí,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(4) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 3 značnú škodu.

§ 123**Neoprávnené nakladanie s vynálezom**

(1) Kto vynález urobený v republike prihlási bez súhlasu československých úradov v cudzine, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce československý občan, ktorý poškodí záujmy republiky tým, že bez súhlasu československých úradov dá cudzincovi súhlas na využitie vynálezu v cudzine.

§ 124**Porušovanie predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou**

(1) Kto značnou mierou ohrozi všeobecný záujem tým, že poruší zákaz alebo obmedzenie dovozu, vývozu alebo prevozu tovaru potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 najmenej s dvoma osobami, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

Druhý oddiel
Trestné činy proti hospodárskej disciplíne

Narušovanie riadenia, plánovania a kontroly národného hospodárstva

§ 125

(1) Zodpovedný hospodársky pracovník, ktorý v úmysle zabezpečiť štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácii alebo jej zložke neoprávnené výhody uvedie vo výkaze alebo v hlásení, ktoré slúžia pre riadenie, plánovanie alebo kontrolu národného hospodárstva alebo pre určenie cien, o závažných skutočnostiach nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v chode národného hospodárstva alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 126

Zodpovedný pracovník, ktorý, čo aj z nedbanlivosti, uvedie vo výkaze alebo v hlásení, ktoré slúžia pre riadenie, plánovanie alebo kontrolu národného hospodárstva, o závažných skutočnostiach nepravdivé alebo hrubo skreslené údaje, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

§ 127

Porušovanie povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami

(1) Zodpovedný hospodársky pracovník, ktorý pri hospodárení s finančnými alebo hmotnými prostriedkami štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie v úmysle zabezpečiť takej organizácii alebo jej zložke neoprávnené výhody poruší závažným spôsobom svoju povinnosť, najmä tým, že vo väčšom rozsahu neoprávnené vytvára alebo používa finančné fondy alebo rezervy alebo neoprávnené nakladá s hmotnými prostriedkami, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Zodpovedný hospodársky pracovník, ktorý za práce vykonané v prospech štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie poskytne z ich finančných alebo hmotných prostriedkov inému neoprávnené alebo neprimerané výhody v úmysle zabezpečiť plnenie úloh tejto organizácie, potresce sa, ak nejde najmä vzhľadom na nápadný nepomer týchto výhod k hodnote vykonaných prác o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 značnú škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 128

Dodávka výrobku a prác obzvlášť chybné akosti

(1) Zodpovedný hospodársky pracovník, ktorý v úmysle zabezpečiť štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácii alebo jej zložke neoprávnené výhody dá príkaz alebo súhlas na dodanie

a) obzvlášť chybného výrobku alebo prác, hoci vie, že ich odberateľ nemôže použiť na splnenie

svojich úloh, alebo

b) výrobku alebo prác a zatají pritom ich podstatné chyby, ktoré sú mu známe, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, alebo iný obzvlášť závažný následok.

Porušovanie povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie

§ 129

(1) Kto úmyselne poruší alebo nesplní dôležitú povinnosť svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo svojej funkcie, najmä technologickú disciplínu, a spôsobí tým poruchu v hospodárskej prevádzke alebo v hospodárskej činnosti štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie alebo väčšiu škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v hospodárskej prevádzke alebo v hospodárskej činnosti štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie alebo značnú škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve.

§ 130

(1) Kto z nedbanlivosti poruší alebo nesplní dôležitú povinnosť svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo svojej funkcie, najmä technologickú disciplínu, a spôsobí tým poruchu v hospodárskej prevádzke alebo v hospodárskej činnosti štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie alebo väčšiu škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v hospodárskej prevádzke alebo v hospodárskej činnosti štátnej, družstevnej alebo inej socialistickej organizácie alebo značnú škodu na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve.

§ 131

Spoločné ustanovenie

Na verejného činiteľa, ktorý pri výkone svojej právomoci spácha niektorý z trestných činov uvedených v § 125 až 128, alebo trestný čin uvedený v § 129, pokiaľ je pri jeho spáchaní vedený úmyslom uvedeným v § 125 ods. 1, nepoužijú sa ustanovenia tohto zákona o trestných činoch verejných činiteľov alebo o vyššej trestnosti verejných činiteľov.

Tretí oddiel

Trestné činy proti majetku v socialistickom vlastníctve

§ 132

Rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve

(1) Kto majetok, ktorý je v socialistickom vlastníctve, rozkráda tak, že

- a) privlastní si vec z takého majetku tým, že sa jej zmocní,
- b) privlastní si vec z takého majetku, ktorá mu bola zverená, alebo
- c) na škodu takého majetku seba alebo iného obohatí tým, že niekoho uvedie do omylu alebo jeho omyl využije,
potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spácha taký čin pre zárobok,
- c) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- d) ak sa pokúsi bezprostredne po čine uvedenom v odseku 1 písm. a) uchovať si vec násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia.

(3) Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí značnú škodu a

- a) na taký čin zneužije svoje postavenie verejného činiteľa, alebo
- b) taký čin zorganizuje.

(4) Rovnako ako v odseku 3 sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 škodu veľkého rozsahu.

§ 133

Neoprávnené užívanie veci z majetku v socialistickom vlastníctve

(1) Kto sa zmocní veci väčšej hodnoty z majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, v úmysle ju prechodne užívať, alebo

kto neoprávnene takú vec, ktorá mu bola zverená, prechodne užíva,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 134

Podielnictvo na škodu majetku v socialistickom vlastníctve

(1) Kto ukryje alebo na seba alebo na iného prevedie

a) vec, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou, hoci vie, že ide o vec z majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, alebo

b) to, čo sa za takú vec zadovážilo,

potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potresce,

a) ak získa činom uvedeným v odseku 1 značný prospech, alebo

b) ak spácha taký čin pre zárobok.

(3) Kto ukryje alebo na seba alebo iného prevedie z nedbanlivosti vec väčšej hodnoty, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou na škodu majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 135

Zatajenie veci z majetku v socialistickom vlastníctve

(1) Kto si privlastní vec, ktorá sa dostala do jeho moci nálezom, omylom alebo ináč bez privolenia oprávnenej osoby, hoci vie, že ide o vec z majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potresce, ak získa činom uvedeným v odseku 1 značný prospech.

Poškodzovanie majetku v socialistickom vlastníctve

§ 136

(1) Kto na majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, spôsobí úmyselne škodu najmä tým, že

- a) vec z takého majetku zničí, poškodí alebo urobí neupotrebitelnou, alebo
 - b) nekalým konaním zmarí uplatnenie, vymáhanie alebo uspokojenie pohľadávky proti dlžníkovi, ktorý nie je socialistickou organizáciou,
- potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- b) ak spácha čin uvedený v odseku 1 písm. a) na veci, ktorá požíva ochranu podľa osobitných predpisov.

§ 137

(1) Kto porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona alebo konaním svedčiacim o nezodpovednom postoji k majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, spôsobí z nedbanlivosti na takom majetku väčšiu škodu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu.

§ 138

Machinácie proti sociálnemu zabezpečeniu a nemocenskému poisteniu

Kto sa v úmysle získať neoprávnene dávky alebo iné výhody plynúce zo sociálneho zabezpečenia (poistenia, zaopatrenia) alebo z nemocenského poistenia (starostlivosti) dopustí machinácií tým, že sa poškodí na zdraví, falšuje listinu, uvedie nepravdivé okolnosti alebo použije iný úskok, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 139**Spoločné ustanovenie**

Ochrana podľa ustanovení tohto oddielu sa poskytuje aj majetku, ktorý je dotovaný zo štátnych prostriedkov, a veciam, ktoré sú v opatrovaní socialistickej organizácie alebo štátneho orgánu.

Štvrtý oddiel**Trestné činy proti mene a trestné činy daňové****§ 140****Falšovanie a pozmeňovanie peňazí**

(1) Kto falšuje alebo pozmení peniaze v úmysle dať ich ako pravé alebo platné alebo ako peniaze vyššej hodnoty, alebo kto falšované alebo pozmenené peniaze dá ako pravé, potresce sa odňatím slobody na päť až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny, alebo
- b) ak spácha taký čin v značnom rozsahu.

§ 141**Uvádzanie falšovaných a pozmenených peňazí**

Kto falšované alebo pozmenené peniaze, ktorými mu bolo platené ako pravými, dá ako pravé, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

§ 142**Výroba a držanie falšovateľského náčinia**

(1) Kto vyrobí, sebe alebo niekomu inému zadováži alebo prechováva nástroj alebo iný predmet spôsobilý na falšovanie alebo pozmeňovanie peňazí, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 pri výkone svojho povolania.

§ 143**Spoločné ustanovenie**

Ochrana podľa § 140 až 142 sa poskytuje aj cudzozemským peniazom, ako aj tuzemským a cudzozemským cenným papierom hromadne vydaným, ktoré znejú na majiteľa alebo sú rubopisom prevoditeľné, a šekom.

§ 144**Ohrozovanie obehu tuzemských peňazí**

(1) Kto neoprávnene vyrobí alebo vydá náhradky tuzemských peňazí, alebo kto také náhradky neoprávnene dáva do obehu,

potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce, kto

- a) bez zákonného dôvodu odmieta tuzemské peniaze,

- b) bez hospodárskej potreby zhromažďuje drobné tuzemské peniaze, alebo
- c) poškodzuje tuzemské peniaze.

§ 145

Falšovanie a pozmeňovanie známok

(1) Kto falšuje alebo pozmení poštové alebo kolkové známky v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, alebo kto také známky úmyselne uvádza do obehu alebo ich použije ako pravé,

potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu, alebo
- b) ak získa takým činom značný prospech.

Ohrozenie devízového hospodárstva

§ 146

(1) Kto spôsobí devízovému hospodárstvu väčšiu škodu tým, že koná proti predpisom o devízovom hospodárstve, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny, alebo
- b) ak spácha taký čin preto, že porušil povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie.

§ 147

(1) Kto pri predaji cudzozemských peňazí alebo platobných dokumentov znejúcich na cudziu menu uvedie nepravdivé údaje a získa tým pre seba alebo iného neoprávnenú výhodu, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

(2) Rovnako sa potresce, kto v úmysle spôsobiť devízovému hospodárstvu väčšiu škodu dosiahne na základe nepravdivého alebo neúplného údajá pre seba alebo iného povolenie alebo doklad potrebný podľa devízových predpisov.

§ 148

Skrátenie dane

(1) Kto vo väčšom rozsahu skráti daň, poplatok alebo inú im podobnú dávku, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 najmenej s dvoma osobami,
- b) ak poruší na uľahčenie takého činu úradnú uzáveru, alebo
- c) ak spôsobí takým činom značnú škodu.

Piaty oddiel**Trestné činy proti predpisom o nekalej súťaži, ochranných známkach, chránených vzoroch a vynálezoch a proti autorskému právu****§ 149****Nekalá súťaž**

Kto konaním, ktoré je v rozpore s predpismi upravujúcimi súťaž v hospodárskom styku alebo so zvyklosťami súťaže, vážne ohrozí chod alebo rozvoj podniku súťažiteľa, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 150**Porušovanie práv k ochrannej známke, priemyselnému vzoru a chránenému označeniu pôvodu**

(1) Kto uvedie do obehu výrobky neoprávnene označované ochrannou známkou, ku ktorej má výhradné právo iný, alebo známkou ľahko s ňou zameniteľnou, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

(2) Rovnako sa potresce, kto na dosiahnutie hospodárskeho prospechu

- a) zhotoví alebo uvedie do obehu výrobky podľa priemyselného vzoru, na používanie ktorého patrí výhradné právo inému, alebo podľa vzoru ľahko s ním zameniteľného alebo
- b) uvedie do obehu výrobky neoprávnene opatrené označením pôvodu, na ktoré patrí výhradné právo inému, alebo označením pôvodu ľahko s ním zameniteľným.

§ 151**Porušovanie práv k vynálezu**

Kto zasiahne do práv k chránenému vynálezu konaním, na ktoré nie je oprávnený, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 152**Porušovanie autorského práva**

Kto s dielom, ktoré je predmetom autorského práva, neoprávnene naloží spôsobom, ktorý prislúcha autorovi, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

TRETIA HLAVA**TRESTNÉ ČINY PROTI PORIADKU VO VEREJNÝCH VECIACH****Prvý oddiel****Trestné činy proti výkonu právomoci štátneho orgánu a orgánu spoločenskej organizácie a verejného činiteľa****Útok na štátny orgán a orgán spoločenskej organizácie****§ 153**

(1) Kto použije násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví, alebo
- b) ak spôsobí takým činom škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 154

(1) Kto sa inému vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie, alebo
- b) pre výkon právomoci štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

(2) Kto hrubo urazí alebo ohovorí štátny orgán alebo orgán spoločenskej organizácie pri výkone jeho právomoci alebo pre tento výkon, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

Útok na verejného činiteľa

§ 155

(1) Kto použije násilie

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, alebo
- b) pre výkon právomoci verejného činiteľa, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so zbraňou,
- b) ak ublíži takým činom inému na zdraví, alebo
- c) ak spôsobí takým činom väčšiu škodu.

(3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví.

(4) Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 156

(1) Kto sa inému vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu

- a) v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, alebo
- b) pre výkon právomoci verejného činiteľa, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

(2) Kto hrubo urazí alebo ohovorí verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci alebo pre tento výkon, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným

trestom.

§ 156a

Sťažovanie výkonu právomoci verejného činiteľa

Kto za okolností ohrozujúcich verejný poriadok neuposlúchne výzvu verejného činiteľa na zachovanie verejného poriadku a výkonu jeho opatrení bráni alebo ho marí, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 157

Spoločné ustanovenie

Ochrana podľa § 155 a 156 sa poskytuje aj osobe, ktorá vystúpila na podporu alebo na ochranu verejného činiteľa.

Druhý oddiel

Trestné činy verejných činiteľov

§ 158

Zneužívanie právomoci verejného činiteľa

(1) Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech

- a) vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu,
- b) prekročí svoju právomoc, alebo
- c) nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci,
potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak zadováži činom uvedeným v odseku 1 sebe alebo inému značný prospech,
- b) ak spôsobí takým činom vážnu poruchu v činnosti socialistickej organizácie, alebo
- c) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako vojak za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 159

Marenie úlohy verejného činiteľa z nedbanlivosti

(1) Verejný činiteľ, ktorý pri výkone svojej právomoci z nedbanlivosti zmarí alebo podstatne sťaží splnenie dôležitej úlohy, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v činnosti socialistickej organizácie, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako vojak za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

Tretí oddiel

Úplatkárstvo

Prijímanie úplatku

§ 160

(1) Kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu prijme alebo si dá sľúbiť úplatok, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Kto za okolností uvedených v odseku 1 úplatok žiada, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 ako verejný činiteľ.

§ 161

Podplácanie

(1) Kto inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 voči verejnému činiteľovi.

§ 162

Nepriame úplatkárstvo

(1) Kto žiada alebo prijme úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, alebo za to, že tak už urobil, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Kto z dôvodu uvedeného v odseku 1 inému poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

§ 163

Osobitné ustanovenie o účinnej ľútosti

Trestnosť podplácania (§ 161) a nepriameho úplatkárstva (§ 162) zaniká, ak páchatel úplatok poskytol alebo sľúbil len preto, že bol o to požiadaný, a urobil o tom dobrovoľne bez odkladu oznámenie prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu.

Štvrtý oddiel

Niektoré formy trestnej súčinnosti

§ 164

Podnecovanie

Kto verejne podnecuje na trestný čin alebo na hromadné neplnenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

§ 165**Schvaľovanie trestného činu**

(1) Kto verejne schvaľuje trestný čin alebo kto verejne vychvaľuje pre trestný čin jeho páchatela, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Rovnako sa potresce, kto v úmysle prejavíť s trestným činom súhlas

- a) páchatela alebo osobu jemu blízku odmení alebo odškodní za trest, alebo
- b) na takú odmenu alebo odškodnenie zbiera.

§ 166**Nadržovanie**

(1) Kto páchatelovi trestného činu pomáha v úmysle umožniť mu, aby unikol trestnému stíhaniu, trestu alebo ochrannému opatreniu alebo ich výkonu, potresce sa odňatím slobody až na tri roky; ak však pomáha takto páchatelovi trestného činu, na ktorý tento zákon ustanovuje trest miernejší, potresce sa týmto trestom miernejším.

(2) Kto spácha čin uvedený v odseku 1 v prospech osoby jemu blízkej, nie je trestný, okrem prípadu, že by tak urobil v úmysle

- a) pomôcť osobe, ktorá spáchala trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105) alebo niektorý obdobný trestný čin proti štátu svetovej socialistickej sústavy alebo trestný čin genocídia (§ 259), alebo
- b) zadovážiť sebe alebo inému majetkový prospech.

§ 167**Neprekazenie trestného činu**

(1) Kto sa hodnoverným spôsobom dozvie, že iný pripravuje alebo pácha trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), podvracania republiky (§ 98), vyzvedačstva (§ 105), ohrozenia štátneho tajomstva podľa § 106 alebo niektorý obdobný trestný čin proti štátu svetovej socialistickej sústavy, ďalej trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 3, vojnovnej zrady (§ 114), rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 3, 4, falšovania a pozmeňovania peňazí (§ 140), zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 3, všeobecného ohrozenia podľa § 179, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku podľa § 180a, zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 180c ods. 2, vraždy (§ 219), lúpeže (§ 234), znásilnenia (§ 241), pohlavného zneužívania podľa § 242, genocídia (§ 259), používania zakázaného bojového prostriedku (§ 262), vojnovej krutosti (§ 263), plienenia v priestore vojnových operácií (§ 264), neposlúchnutia rozkazu podľa § 273 ods. 2 písm. a), sprotivenia a donútenia porušiť vojenskú povinnosť podľa § 275 ods. 2 písm. a), zbehnutia (§ 282), zbehnutia do cudziny (§ 283) alebo ohrozenia politického a morálneho stavu jednotky podľa § 288 ods. 2, a spáchanie alebo dokončenie takého trestného činu neprekazí, potresce sa odňatím slobody až na tri roky; ak ustanovuje tento zákon na niektorý z týchto trestných činov trest miernejší, potresce sa týmto trestom miernejším.

(2) Kto spácha čin uvedený v odseku 1, nie je trestný, ak nemohol trestný čin prekaziť bez značných ťažkostí alebo bez toho, že by seba alebo blízku osobu uviedol do nebezpečenstva smrti, ublíženia na zdraví, inej závažnej ujmy alebo trestného stíhania. Uvedenie blízkej osoby do nebezpečenstva trestného stíhania však nezabavuje páchatela trestnosti, ak sa týka neprekazenia

trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105), ohrozenia štátneho tajomstva podľa § 106 alebo niektorého obdobného trestného činu proti štátu svetovej socialistickej sústavy alebo genocídia (§ 259).

(3) Prekazif trestný čin možno i jeho včasným oznámením prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

§ 168

Neoznámenie trestného činu

(1) Kto sa hodnoverným spôsobom dozvie, že iný spáchal trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105), ohrozenia štátneho tajomstva (§ 106 a 107) alebo niektorý obdobný trestný čin proti štátu svetovej socialistickej sústavy, ďalej trestný čin falšovania a pozmeňovania peňazí (§ 140), všeobecného ohrozenia podľa § 179, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku podľa § 180a, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 180c ods. 2, vraždy (§ 219), genocídia (§ 259) alebo používania zakázaného bojového prostriedku (§ 262), a taký trestný čin neoznami bez odkladu prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu alebo namiesto toho, ak ide o vojaka, veliteľovi alebo náčelníkovi, potresce sa odňatím slobody až na tri roky; ak ustanovuje tento zákon na niektorý z týchto trestných činov trest miernejší, potresce sa týmto trestom miernejším.

(2) Kto spácha čin uvedený v odseku 1, nie je trestný, ak nemohol oznámenie urobiť bez toho, že by seba alebo blízku osobu uviedol do nebezpečenstva smrti, ublíženia na zdraví, inej závažnej ujmy alebo trestného stíhania. Uvedenie blízkej osoby do nebezpečenstva trestného stíhania však nezabavuje páchatel'a trestnosti, ak sa týka neoznámene trestného činu vlastizrady (§ 91), rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 94), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105), ohrozenia štátneho tajomstva (§ 106 a 107) alebo niektorého obdobného trestného činu proti štátu svetovej socialistickej sústavy alebo genocídia (§ 259).

Piaty oddiel

Iné rušenia činnosti štátneho orgánu a orgánu spoločenskej organizácie

Marenie a ohrozovanie činnosti štátneho orgánu a orgánu spoločenskej organizácie

§ 169

(1) Kto poruší alebo nesplní dôležitú povinnosť svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo svojej funkcie v úmysle zmarif alebo podstatne sťažif splnenie dôležitej úlohy národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 vážnu poruchu v činnosti národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako vojak za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 169a

Zasahovanie do nezávislosti súdu

(1) Kto pôsobí na sudcu, aby porušil svoje povinnosti v konaní pred súdom, potresce sa odňatím

slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 v úmysle

- a) zadovážiť sebe alebo inému značný prospech, alebo
- b) spôsobiť značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 170

(1) Kto z nedbanlivosti poruší alebo nesplní dôležitú povinnosť svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo svojej funkcie a tým spôsobí vážnu poruchu v činnosti národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie alebo iný obzvlášť závažný následok, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako vojak za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 170a

Tlačová nedbanlivosť

Šéfredaktor periodickej tlače alebo iného hromadného informačného prostriedku alebo jeho poverený zástupca, ktorý pri výkone svojej funkcie z nedbanlivosti spôsobí, že obsahom periodickej tlače alebo iného hromadného informačného prostriedku bol spáchaný trestný čin, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, trestom odňatia slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo zákazom činnosti.

§ 171

Marenie výkonu úradného rozhodnutia

(1) Kto zmarí alebo podstatne sťaží výkon rozhodnutia národného výboru, súdu alebo iného štátneho orgánu alebo orgánu spoločenskej organizácie tým, že

- a) zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnou, zatají, scudzí alebo odstráni vec, ktorej sa také rozhodnutie týka,
- b) ujde stráži, z väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody, alebo
- c) dopustí sa závažného konania, aby zmaril účel väzby alebo trestu, potresce sa odňatím slobody až na päť rokov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

§ 172

Vzbura väzňov

(1) Kto sa zúčastní na vzopretí skupiny väzňov dozornému orgánu, jeho rozkazu alebo väzenskému poriadku, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak zorganizuje čin uvedený v odseku 1.

§ 173**Ohrozenie služobného tajomstva**

(1) Kto vyzvedá služobné tajomstvo v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe, alebo kto služobné tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradí, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Rovnako sa potresce, kto z nedbanlivosti spôsobí, že sa služobné tajomstvo stalo známym v cudzine.

(3) Kto služobné tajomstvo vyzvedá v úmysle vyzradiť ho do cudziny, alebo kto služobné tajomstvo úmyselne do cudziny vyzradí, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 174**Krivé obvinenie**

(1) Kto iného lživo obviní z trestného činu v úmysle privodiť jeho trestné stíhanie, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 175**Krivá výpoveď a nepravdivý znalecký posudok**

(1) Kto ako svedok, znalec alebo tlmočník pred súdom, prokurátorom, alebo pred vyšetrovateľom alebo vyhľadávacím orgánom, alebo orgánom konajúcim objasňovanie, pokiaľ konajú vyšetrovanie alebo vyhľadávanie alebo objasňovanie podľa Trestného poriadku alebo pred štátnym notárom, pokiaľ vykonáva rozhodovaciu činnosť,

a) uvedie nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie, alebo

b) takú okolnosť zamlčí,

potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 176**Falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny**

(1) Kto falšuje verejnú listinu alebo podstatne zmení jej obsah v úmysle, aby sa použila ako pravá, alebo

kto použije takú listinu ako pravú,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 177**Marenie príprav a priebehu volieb**

Kto inému násilím alebo lstou bráni vo výkone volebného práva, alebo

kto ináč hrubým spôsobom marí prípravy alebo priebeh volieb do zastupiteľského zboru alebo volieb sudcov,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

ŠTVRTÁ HLAVA**TRESTNÉ ČINY VŠEOBECNE NEBEZPEČNÉ****Všeobecné ohrozenie****§ 179**

(1) Kto úmyselne vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzí majetok do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu tým, že spôsobí požiar alebo povodeň alebo škodlivý účinok výbušnín, plynu, elektriny alebo iných podobne nebezpečných látok alebo síl alebo sa dopustí iného podobného nebezpečného konania (všeobecné nebezpečenstvo), alebo kto všeobecné nebezpečenstvo zvýši alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie,

potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spácha taký čin opätovne v krátkom čase, alebo
- c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb, škodu veľkého rozsahu alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 180

(1) Kto z nedbanlivosti spôsobí alebo zvýši všeobecné nebezpečenstvo alebo sťaží jeho odvrátenie alebo zmiernenie, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť,
- b) ak spácha taký čin preto, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženu mu podľa zákona, alebo
- c) ak spôsobí takým činom značnú škodu.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 2 písm. b)

- a) škodu veľkého rozsahu, alebo

b) ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 2 písm. b) ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť viacerých osôb.

Ohrozenie bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku

§ 180a

(1) Kto na palube vzdušného dopravného prostriedku s úmyslom získať alebo vykonávať kontrolu nad takým prostriedkom

- a) použije proti inému násilie alebo pohrozenie bezprostredným násilím,
 - b) vyhráža sa inému usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu alebo
 - c) zneužije bezbrannosť iného,
- potresce sa odňatím slobody na osem až pätnásť rokov alebo prepadnutím majetku.

(2) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti, prípadne popri týchto trestoch aj prepadnutím majetku sa páchatel' potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 180b

Kto oznámi nepravdivú informáciu, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo prevádzku vzdušného dopravného prostriedku za letu, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 180c

Zavlečenie vzdušného dopravného prostriedku do cudziny

(1) Kto sa za účelom zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny takého prostriedku zmocní alebo neoprávnene použije taký prostriedok, ktorý mu bol zverený, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov alebo prepadnutím majetku.

(2) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti, prípadne popri týchto trestoch aj prepadnutím majetku sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 181

Porušovanie povinnosti pri hrozivej tiesni

Kto zmarí alebo sťaží odvrátenie alebo zmiernenie hrozivej tiesne, ktorá priamo postihuje väčšiu skupinu osôb, tým, že bez závažného dôvodu

- a) odoprie pomoc, ktorá je mu podľa zákona uložená alebo na ktorú sa zaviazal, alebo
 - b) zmarí poskytnutie takej pomoci inou osobou,
- potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

Ohrozenie životného prostredia

§ 181a

(1) Kto vážne ohrozí životné prostredie tým, že poruší osobitné predpisy o tvorbe a ochrane životného prostredia týkajúce sa ovzdušia, vôd, pôdy, ochrany živočíchov alebo rastlín alebo zaobchádzania s jadrovými alebo rádioaktívnymi, toxickými alebo nebezpečnými biologickými materiálmi (ohrozenie životného prostredia), potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov sa páchatel' potresce, ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí na životnom prostredí značnú ujmu.

(3) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potresce, ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí na životnom prostredí ujmu veľkého rozsahu.

§ 181b

(1) Kto z nedbanlivosti vážne ohrozí životné prostredie (§ 181a ods. 1), potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 preto, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uložení mu podľa zákona, alebo
- b) ak takým činom spôsobí na životnom prostredí značnú ujmu.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 2 písm. a) na životnom prostredí ujmu veľkého rozsahu.

Poškodzovanie a ohrozovanie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia

§ 182

(1) Kto úmyselne ohrozí prevádzku

- a) verejného telekomunikačného zariadenia, pošty alebo zariadenia pre hromadnú verejnú dopravu,
 - b) podmorského kábla alebo podmorského potrubia,
 - c) zariadenia energetického alebo vodárenského,
 - d) verejného ochranného zariadenia proti požiaru, povodni alebo inej živelnej pohrome,
 - e) obranného alebo ochranného zariadenia proti leteckým a iným podobným útokom alebo ich následkom, alebo
 - f) podobného všeobecne prospešného zariadenia,
- potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 poruchu prevádzky všeobecne prospešného zariadenia, alebo

b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 183

Kto úmyselne zničí alebo urobí neupotrebitelnou zreteľne označenú značku bodu štátnej triangulácie, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 184

Kto z nedbanlivosti ohrozí prevádzku všeobecne prospešného zariadenia (§ 182 ods. 1), potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 185

Nedovolené ozbrojovanie

(1) Kto bez povolenia

- a) sebe alebo inému zadováži alebo prechováva hromadne účinnú zbraň alebo súčiastky, ktoré pre použitie takej zbrane sú nevyhnutne potrebné, alebo
- b) hromadí, vyrába alebo sebe alebo inému zadovážuje zbrane, strelivo alebo výbušniny, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo väčšom rozsahu, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 186

Nedovolená prevádzka a držanie vysielacej stanice

(1) Kto bez povolenia vyrobí, sebe alebo inému zadováži alebo prechováva vysielaciu stanicu alebo súbor podstatných súčiastok určených na zostavenie takej stanice, alebo kto takú stanicu bez povolenia používa,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

Nedovolená výroba a držanie omamných prostriedkov a jedov

§ 187

(1) Kto bez povolenia vyrobí, dovezie, vyvezie, inému zadováži alebo prechováva omamné prostriedky alebo jedy, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak získa takým činom značný prospech, alebo
- c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť

§ 188

Kto vyrobí, sebe alebo inému zadováži alebo prechováva predmet spôsobilý na nedovolenú výrobu omamných prostriedkov alebo jedov, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

Šírenie nákazlivej choroby**§ 189**

Kto úmyselne spôsobí alebo zvýši nebezpečenstvo zavlečenia alebo rozšírenia nákazlivej ľudskej choroby, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením.

§ 190

Kto z nedbanlivosti spôsobí alebo zvýši nebezpečenstvo zavlečenia alebo rozšírenia nákazlivej ľudskej choroby, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 191

(1) Kto spôsobí alebo zvýši nebezpečenstvo zavlečenia alebo rozšírenia nákazlivej choroby domácich alebo iných hospodársky dôležitých zvierat, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 rozšírenie takej choroby.

§ 192

(1) Kto spôsobí alebo zvýši nebezpečenstvo zavlečenia alebo rozšírenia nákazlivej choroby alebo škodcu úžitkových rastlín, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 rozšírenie takej choroby alebo takeého škodcu.

Ohrozovanie zdravia závadnými potravinami a inými potrebami**§ 193**

(1) Kto má na predaj, vyrobí alebo sebe alebo inému úmyselne zadováži potraviny alebo iné predmety, ktorých požitie alebo použitie na obvyklý účel je nebezpečné ľudskému zdraviu, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb alebo smrť.

§ 194

Kto má na predaj, vyrobí alebo sebe alebo inému z nedbanlivosti zadováži potraviny alebo iné predmety, ktorých požitie alebo použitie na obvyklý účel je nebezpečné ľudskému zdraviu, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

§ 194a**Nedovolená výroba liehu**

(1) Kto bez povolenia vo väčšom množstve páli alebo inak vyrába lieh alebo kto lieh bez povolenia vyrobený vo väčšom množstve prechováva alebo uvádza do obehu, potresce sa, ak nejde o čin prísnejšie trestný, odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

(2) Rovnako sa potresce, kto neoprávnene vyhotoví alebo prechováva zariadenie na výrobu liehu.

§ 195**Spoločné ustanovenie**

Vyhláškou ministra spravodlivosti sa určí, čo sa považuje za omamné prostriedky a jedy v zmysle § 187 a 188, ktoré choroby sa považujú za nákazlivé v zmysle § 189 až 192 a na ktorých škodcov sa vzťahuje ustanovenie § 192.

PIATA HLAVA**TRESTNÉ ČINY HRUBO NARUŠUJÚCE OBČIANSKE SPOLUŽITIE****Násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi****§ 196**

(1) Kto sa skupine obyvateľov vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Kto použije násilie proti skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi alebo sa im vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu preto, že sú stúpenkami socialistického spoločenského a štátneho zriadenia, pre ich národnosť, rasu, vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

§ 197

Kto v úmysle odstrašiť iného od aktívnej účasti na plnení úloh socialistickej spoločnosti

- a) použije násilie proti skupine obyvateľov alebo proti jednotlivcovi, alebo
 - b) vyhráza sa skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu,
- potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 197a

Kto sa inému vyhráza usmrtením, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 198**Hanobenie národa, rasy a presvedčenia**

Kto verejne a pohoršujúcim spôsobom hanobí

- a) niektorý národ, jeho jazyk alebo niektorú rasu, alebo
 - b) skupinu obyvateľov republiky preto, že sú stúpenkami socialistického spoločenského a štátneho zriadenia, pre ich vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania,
- potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

Šírenie poplašnej zprávy

§ 199

Kto úmyselne spôsobí nebezpečenstvo vážneho znepokojenia aspoň časti obyvateľstva nejakého miesta tým, že rozširuje poplašnú zprávu, ktorá je nepravdivá, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 200

Kto za brannej pohotovosti štátu spôsobí, čo aj z nedbanlivosti, nebezpečenstvo vážneho znepokojenia, malomyseľnosti alebo porazeneckej nálady aspoň u časti obyvateľstva nejakého miesta tým, že rozširuje poplašnú zprávu, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 201

Opilstvo

Kto po tom, čo požil alkoholický nápoj, vykonáva zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom.

§ 202

Výtržníctvo

(1) Kto sa dopustí verejne alebo na mieste prístupnom verejnosti hrubej neslušnosti alebo výtržnosti, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny.

§ 203

Príživníctvo

Kto sa sústavne vyhýba poctivej práci a prostriedky na obživu si zadovažuje nekalým spôsobom, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

§ 204

Kupliarstvo

Kto iného zjedná, pohne alebo zvedie na vykonávanie prostitúcie, alebo

kto koristí z prostitúcie vykonávanej iným,

potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

§ 205

Ohrozovanie mravnosti

(1) Kto uvádza do obehu alebo robí verejne prístupnými tlačovinu, film, vyobrazenie alebo iný predmet, ktoré ohrozujú mravnosť, alebo

kto taký predmet za tým účelom vyrobí alebo prechováva,

potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

(2) Odňatím slobody až na dva roky sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu,
- b) ak ohrozí takým činom mravnosť osoby mladšej ako osemnásť rokov, alebo
- c) ak spácha taký čin pre zárobok.

§ 206 **Ohováranie**

Kto o inom oznámi údaj, o ktorom vie, že je nepravdivý a spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, a tým

- a) poškodí ho v zamestnaní,
 - b) naruší jeho rodinné vzťahy, alebo
 - c) spôsobí mu inú vážnu ujmu,
- potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

Neposkytnutie pomoci

§ 207

(1) Kto osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky vážnej poruchy zdravia, neposkytne potrebnú pomoc, hoci tak môže urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením.

(2) Kto osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky vážnej poruchy zdravia, neposkytne potrebnú pomoc, hoci je podľa povahy svojho zamestnania povinný takú pomoc poskytnúť, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

§ 208

Vodič dopravného prostriedku, ktorý po dopravnej nehode, na ktorej mal účasť, neposkytne osobe, ktorá pri nehode utrpela ujmu na zdraví, potrebnú pomoc, hoci tak môže urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného, potresce sa odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

§ 209

Poškodzovanie cudzích práv

(1) Kto inému spôsobí vážnu ujmu na právach tým, že

- a) uvedie niekoho do omylu, alebo
 - b) využije niečí omyl,
- potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody až na tri roky sa páchatel potresce, ak sa vydáva pri čine uvedenom v odseku 1 za verejného činiteľa.

§ 209a**Neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla**

(1) Kto sa zmocní cudzieho motorového vozidla v úmysle prechodne ho používať alebo kto neoprávnené také motorové vozidlo, ktoré mu bolo zverené, prechodne používa, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce, kto neoprávnené používa alebo spolupoužíva cudzie motorové vozidlo, hoci vie, že pochádza z činu uvedeného v odseku 1.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo zákazom činnosti sa páchatel' potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo úmyselne škodu nie nepatrnú,
- b) ak sa dopustí tohto činu opätovne alebo ak už bol pre taký čin odsúdený,
- c) ak tým získa neoprávnený majetkový prospech väčšieho rozsahu.

(4) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov alebo peňažným trestom alebo zákazom činnosti sa páchatel' potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 úmyselne značnú škodu,
- b) ak sa dopustí činu uvedeného v odseku 1 opätovne, hoci bol už pre taký čin potrestaný,
- c) ak tým neoprávnené získa značný majetkový prospech alebo
- d) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 iný obzvlášť závažný následok.

ŠIESTA HLAVA**TRESTNÉ ČINY PROTI RODINE A MLÁDEŽI****§ 210****Dvojmanželstvo**

(1) Kto za trvania svojho manželstva uzavrie manželstvo iné, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Rovnako sa potresce, kto uzavrie manželstvo s osobou, ktorá už je v inom manželstve.

§ 212**Opustenie dieťaťa**

(1) Kto opustí dieťa, o ktoré má povinnosť sa starať a ktoré si samo nemôže zadovážiť pomoc, a vystaví ho tým nebezpečenstvu smrti alebo ublíženia na zdraví, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až šesť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

§ 213**Zanedbanie povinnej výživy**

(1) Kto neplní, čo aj z nedbanlivosti, svoju zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovávať iného, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Kto sa úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovávať

iného, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potresce, ak vydá činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 oprávnenú osobu nebezpečenstvu núdze.

§ 214

Osobitné ustanovenie o účinnej ľútosti

Trestnosť zanedbania povinnej výživy (§ 213) zaniká, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než súd prvého stupňa začal vyhlasovať rozsudok.

§ 215

Týranie zverenej osoby

Kto týra osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 216

Únos

(1) Kto osobu mladšiu ako pätnásť rokov alebo osobu postihnutú duševnou poruchou alebo duševne nedostatočne vyvinutú odníme z opatrovania toho, kto má podľa zákona alebo podľa úradného rozhodnutia povinnosť sa o ňu starať, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 v úmysle zadovážiť sebe alebo inému majetkový prospech, alebo
- b) ak ohrozí takým činom mravný vývoj unesenej osoby alebo ak spôsobí takým činom iný obzvlášť závažný následok.

§ 217

Ohrozovanie mravnej výchovy mládeže

Kto vydá, čo aj z nedbanlivosti, osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že

- a) umožní jej viesť záhaľčivý alebo nemravný život, alebo
 - b) zvädza ju k zahálčivému alebo nemravnému životu,
- potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

§ 218

Podávanie alkoholických nápojov mládeži

Kto sústavne alebo vo väčšej miere podáva osobám mladším ako osemnásť rokov alkoholické nápoje, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

SIEDMA HLAVA

TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVIU

§ 219

Vražda

Kto iného úmyselne usmrťí, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo

trestom smrti.

§ 220

Vražda novonarodeného dieťaťa matkou

Matka, ktorá v rozrušení spôsobenom pôrodom úmyselne usmrtí svoje novonarodené dieťa pri pôrode alebo hneď po ňom, potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Ublíženie na zdraví

§ 221

(1) Kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 na svedkovi, znalcovi alebo tlmočníkovi pre výkon ich povinnosti, alebo
- b) ak spácha taký čin na inom preto, že je stúpencom socialistického spoločenského a štátneho zriadenia, pre jeho národnosť, rasu, vyznanie alebo preto, že je bez vyznania.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví.

(4) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 222

(1) Kto inému úmyselne spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potresce sa odňatím slobody na dva roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 223

(1) Kto inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 preto, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženú mu podľa zákona.

§ 224

(1) Kto inému z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 preto, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženú mu podľa zákona.

(3) Kto z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť viacerých osôb preto, že hrubo

porušil predpisy o bezpečnosti práce alebo dopravy alebo hygienické predpisy, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

§ 225

Ruvačka

(1) Kto úmyselne ohrozí život alebo zdravie iného tým, že sa zúčastní na ruvačke, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak je pri čine uvedenom v odseku 1 inému spôsobená ťažká ujma na zdraví alebo smrť.

§ 226

Ohrozovanie pohlavnou chorobou

Kto iného vydá, čo aj z nedbanlivosti, do nebezpečenstva pohlavnej nákazy, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením.

Nedovolené prerušenie tehotenstva

§ 227

(1) Kto tehotnej žene pomáha alebo ju zvedie k tomu, aby

- a) svoje tehotenstvo sama umele prerušila, alebo
- b) iného požiadala alebo inému dovolila, aby jej bolo tehotenstvo umele prerušené ináč ako spôsobom prípustným podľa zákonných predpisov o umelom prerušení tehotenstva, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

§ 228

(1) Kto so súhlasom tehotnej ženy umele preruší jej tehotenstvo ináč ako spôsobom prípustným podľa zákonných predpisov o umelom prerušení tehotenstva, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 pre zárobok, alebo
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(3) Rovnako ako v odseku 2 sa potresce, kto bez súhlasu tehotnej ženy umele preruší jej tehotenstvo.

(4) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 3 smrť.

§ 229

Tehotná žena, ktorá svoje tehotenstvo sama umele preruší alebo iného o to požiadala alebo mu to dovoľí, nie je pre taký čin trestná, a to ani podľa ustanovení o návodcovi a pomocníkovi.

§ 230**Účasť na samovražde**

(1) Kto iného pohne k samovražde alebo inému k samovražde pomáha, potresce sa, ak došlo aspoň k pokusu samovraždy, odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na osobe mladšej ako osemnásť rokov, na tehotnej žene alebo na osobe postihnutej duševnou poruchou alebo duševne nedostatočne vyvinutej.

ÔSMA HLAVA**TRESTNÉ ČINY PROTI SLOBODE A ĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI****Prvý oddiel****Trestné činy proti slobode****§ 231****Obmedzovanie osobnej slobody**

(1) Kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody až na tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 v úmysle uľahčiť iný trestný čin.

(3) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví, smrť alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 232**Pozbavenie osobnej slobody**

(1) Kto iného pozbaví osobnej slobody, potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví, smrť alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 233**Zavlečenie do cudziny**

(1) Kto iného zavlečie do cudziny, potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spácha taký čin na osobe mladšej ako pätnásť rokov alebo na osobe postihnutej duševnou poruchou alebo duševne nedostatočne vyvinutej, alebo
- c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví, smrť alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 234**Lúpež**

(1) Kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny, alebo
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo značnú škodu.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 235 **Vydieranie**

(1) Kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so zbraňou alebo pre zárobok, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 236 **Obmedzovanie slobody vyznania**

Kto násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy

- a) núti iného na účasť na náboženskom úkone,
 - b) zdržuje iného bez oprávnenia od takej účasti, alebo
 - c) inému v užívaní slobody vyznania ináč bráni,
- potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

§ 237 **Útlak**

Kto iného núti, zneužívajúc jeho tieseň alebo závislosť, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením.

§ 238 **Porušovanie domovej slobody**

(1) Kto vnikne do domu alebo do bytu iného tým, že použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia,

kto tam neoprávnene vnikne v úmysle vykonať násilie, alebo

kto tam neoprávnene zotrvá v úmysle vykonať násilie,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so zbraňou, alebo
- b) ak spácha taký čin najmenej s dvoma osobami.

Porušovanie tajomstva prepravovaných zpráv**§ 239**

(1) Kto úmyselne poruší tajomstvo

- a) uzavretého listu alebo inej písomnosti, zasielaných poštou alebo iným dopravným zariadením, alebo
- b) zprávy podávanej telefónom, telegrafom alebo iným takým verejným zariadením, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením.

(2) Pracovník poštovej, telegrafnej alebo telefónnej služby, ktorý

- a) spácha čin uvedený v odseku 1,
- b) inému úmyselne umožní spáchať taký čin, alebo
- c) pozmení alebo potlačí písomnosť prepravovanú poštou alebo iným dopravným zariadením alebo zpravu podanú telefonicky, telegraficky alebo iným podobným spôsobom, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

§ 240

(1) Kto v úmysle spôsobí inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech

- a) prezradí tajomstvo, o ktorom sa dozvedel z písomnosti, telegramu alebo telefónneho hovoru, ktoré neboli určené jemu, alebo
- b) také tajomstvo využije, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Pracovník poštovej, telegrafnej alebo telefónnej služby, ktorý

- a) spácha čin uvedený v odseku 1, alebo
- b) inému úmyselne umožní spáchať taký čin, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo zákazom činnosti.

Druhý oddiel**Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti****§ 241****Znásilnenie**

(1) Kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súložii, alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť,

potresce sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví, alebo
- b) ak spácha taký čin na žene mladšej ako pätnásť rokov.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

Pohlavné zneužívanie**§ 242**

(1) Kto vykoná súlož s osobou mladšou ako pätnásť rokov alebo kto takú osobu iným spôsobom pohlavne zneužije, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až osem rokov.

(2) Odňatím slobody na dva roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na osobe zverenej jeho dozoru, zneužívajúc jej závislosť.

(3) Odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví.

(4) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť.

§ 243

Kto zneužívajúc závislosť osoby mladšej ako osemnásť rokov alebo osoby zverenej jeho dozoru pohne ju k mimomanželskej súlož, alebo

kto takú osobu, zneužívajúc jej závislosť, iným spôsobom pohlavne zneužije,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

§ 244**Pohlavný styk s osobou toho istého pohlavia**

(1) Kto sa po dovŕšení osemnásťrohu svojho veku pohlavne stýka s osobou toho istého pohlavia mladšou ako osemnásť rokov, alebo

kto sa pohlavne stýka s osobou toho istého pohlavia zneužívajúc jej závislosť,

potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Rovnako sa potresce, kto

a) za pohlavný styk s osobou toho istého pohlavia prijme alebo poskytne odplatu, alebo

b) pohlavným stykom s osobou toho istého pohlavia budí verejné pohoršenie.

§ 245**Súlož medzi príbuznými**

Kto vykoná súlož s príbuzným v pokolení priamom alebo so súrodencom, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

§ 246**Obchodovanie so ženami**

(1) Kto do cudziny zláka, najme alebo prepraví ženu v úmysle, aby sa tam použila na pohlavný styk s iným, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce,

a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,

b) ak spácha taký čin na žene mladšej ako osemnásť rokov, alebo

c) ak spácha taký čin v úmysle, aby žena bola použitá na prostitúciu.

DEVIATA HLAVA
TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU

§ 247
Krádež

(1) Kto si privlastní cudziu vec tým, že sa jej zmocní, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,
- b) ak spácha taký čin pre zárobok,
- c) ak sa pokúsi bezprostredne po takom čine uchovať si vec násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia, alebo
- d) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 248
Sprenevera

(1) Kto si privlastní vec, ktorá mu bola zverená, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako osoba, ktorá má výslovne uloženú povinnosť hájiť záujmy poškodeného, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 249
Neoprávnené užívanie cudzej veci

(1) Kto sa zmocní cudzej veci väčšej hodnoty v úmysle ju prechodne užívať, alebo kto neoprávnene cudziu vec väčšej hodnoty, ktorá mu bola zverená, prechodne užíva,

potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

§ 250
Podvod

(1) Kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že

- a) uvedie niekoho do omylu, alebo
- b) využije niečí omyl,
potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 pre zárobok, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok.

Podielnictvo

§ 251

(1) Kto ukryje alebo na seba alebo iného prevedie

- a) vec, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou, alebo
 - b) to, čo za takú vec bolo zadovážené,
- potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 pre zárobok, alebo
- b) ak získa takým činom značný prospech.

§ 252

Kto ukryje alebo na seba alebo iného prevedie z nedbanlivosti vec väčšej hodnoty, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

§ 253

Úžera

(1) Kto zneužívajúc niečiu tieseň, neskúsenosť alebo rozumovú slabosť alebo niečie rozrušenie dá sebe alebo inému poskytnúť alebo sľúbiť plnenie, ktorého hodnota je k hodnote vzájomného plnenia v hrubom nepomere, alebo

kto takú pohľadávku uplatní alebo v úmysle uplatní ju na seba prevedie,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 pre zárobok.

§ 254

Zatajenie veci

(1) Kto si privlastní cudziu vec, ktorá sa dostala do jeho moci nálezom, omylom alebo ináč bez privolenia oprávnenej osoby, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce, ak získa činom uvedeným v odseku 1 značný prospech.

§ 255

Porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku

(1) Kto inému spôsobí škodu tým, že poruší podľa zákona mu uloženú alebo zmluvne prevzatú povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako osoba, ktorá má výslovne uloženú povinnosť hájiť záujmy poškodeného, alebo
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu.

§ 256

Poškodzovanie veriteľa

(1) Kto aj len čiastočne zmarí uspokojenie svojho veriteľa tým, že

- a) zničí, poškodí, zatají, scudzí alebo odstráni časť svojho majetku, alebo
- b) predstiera alebo uzná neexistujúce právo alebo záväzok, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Rovnako sa potresce, kto aj len čiastočne zmarí uspokojenie veriteľa inej osoby tým, že

- a) zničí, poškodí, zatají, scudzí alebo odstráni časť majetku dlžníka, alebo
- b) na majetok dlžníka uplatňuje neexistujúce práva alebo pohľadávku.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 značnú škodu.

§ 257

Poškodzovanie cudzej veci

(1) Kto zničí, poškodí alebo urobí neupotrebitelnou cudziu vec vyššej hodnoty, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 na veci svedka, znalca alebo tlmočníka pre výkon ich povinností,
- b) ak spôsobí takým činom značnú škodu, alebo
- c) ak spácha taký čin na veci, ktorá požíva ochranu podľa osobitných predpisov.

§ 258

Zneužívanie vlastníctva

Kto poškodí dôležitý kultúrny alebo iný dôležitý všeobecný záujem tým, že zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnou alebo zašantročí vlastnú vec, ktorá požíva ochranu podľa osobitných predpisov, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

DESIATA HLAVA

TRESTNÉ ČINY PROTI LUDSKOSTI

§ 259

Genocídium

(1) Kto v úmysle úplne alebo čiastočne zničiť niektorú národnú, etnickú, rasovú alebo náboženskú skupinu

- a) uvedie príslušníkov takej skupiny do takých životných podmienok, ktoré majú privodiť ich úplné alebo čiastočné fyzické zničenie,

- b) vykoná opatrenie smerujúce k tomu, aby sa v takej skupine bránilo rodeniu detí,
- c) násilne prevádza deti z jednej takej skupiny do druhej, alebo
- d) spôsobí príslušníkovi takej skupiny ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, potresce sa odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

(2) Rovnako sa potresce, kto sa na čine uvedenom v odseku 1 zúčastní.

Podpora a propagácia fašizmu a podobného hnutia

§ 260

(1) Kto podporuje alebo propaguje fašizmus alebo iné podobné hnutie, ktoré smeruje k potlačovaniu práv a slobôd pracujúceho ľudu alebo ktoré hlása národnostnú, rasovú alebo náboženskú nenávisť, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 tlačou, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným podobne účinným spôsobom, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 261

Kto verejne prejavuje sympatie k fašizmu alebo k inému podobnému hnutiu uvedenému v § 260, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

§ 262

Používanie zakázaného bojového prostriedku

(1) Kto za vojny alebo za bojovej situácie

- a) nariadi použitie zakázaného bojového prostriedku, alebo
- b) taký prostriedok úmyselne použije, potresce sa odňatím slobody na dva roky až sedem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 obzvlášť závažný následok.

§ 263

Vojnová krutosť

(1) Kto za vojny poruší predpisy medzinárodného práva tým, že neľudsky zaobchádza s bezbranným civilným obyvateľstvom, utečencami, ranenými, s príslušníkmi ozbrojených síl, ktorí zbrane už zložili, alebo s vojnovými zajatcami, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

(2) Odňatím slobody na osem až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

§ 264

Plienenie v priestore vojnových operácií

Kto v priestore vojnových operácií, na bojisku alebo v miestach postihnutých vojnovými operáciami

- a) zmocní sa, využívajúc niečiu tieseň, cudzej veci,

- b) svojvoľne cudzí majetok ničí alebo ho pod zámienkou vojnovnej potreby odníma, alebo
 - c) okráda padnutých,
- potresce sa odňatím slobody na tri roky až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 265

Zneužívanie označení Červeného kríža

Kto za brannej pohotovosti štátu neoprávnene používa označenie Červeného kríža alebo iné označenie alebo farbu, ktorými sú označené zdravotnícke inštitúcie alebo dopravné prostriedky zdravotníckej evakuácie, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

JEDENÁSTA HLAVA

TRESTNÉ ČINY PROTI BRANNOSTI

§ 266

Marenie spôsobilosti na službu

(1) Kto seba alebo iného urobí trvalo alebo dočasne nespôsobilým alebo menej spôsobilým na plnenie brannej povinnosti alebo iných úloh pre obranu vlasti, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 267

Neplnenie odvodnej povinnosti

(1) Kto sa neustanoví na odvod, na preskúšanie alebo na nemocničné alebo výberové vyšetrenie v úmysle svoju odvodnú povinnosť nesplniť alebo jej splnenie oddialiť, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 268

Obchádzanie brannej povinnosti

(1) Kto sa dopustí machinácií v úmysle dosiahnuť úľavy v plnení brannej povinnosti, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo nápravným opatrením.

(2) Kto sa dopustí machinácií v úmysle

- a) sám sa celkom alebo sčasti vyhnúť plneniu brannej povinnosti, alebo
 - b) iného celkom alebo sčasti vymknúť z plnenia brannej povinnosti,
- potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 za brannej pohotovosti štátu.

Nenastúpenie služby v ozbrojených silách

§ 269

(1) Kto v úmysle vyhnúť sa trvalo vojenskej činnnej službe alebo zvláštnej službe nenastúpi službu v ozbrojených silách do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze,

potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na dva roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 270

(1) Kto nenastúpi, čo aj z nedbanlivosti, službu v ozbrojených silách do 24 hodín po uplynutí lehoty určenej v povolávacom rozkaze, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 271

Kto po vyhlásení mobilizácie, čo aj z nedbanlivosti,

a) bez odkladu sa neustanoví z cudziny nastúpiť vojenskú činnú službu, alebo

b) neposlúchne výzvu vydanú podľa ustanovení branného zákona na vstup do vojenskej služby spojeneckého štátu,

potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

§ 272

Porušovanie osobných a vecných povinností

(1) Kto nespĺní, čo aj z nedbanlivosti, osobnú alebo vecnú povinnosť pre obranu vlasti, kto sa úmyselne vyhýba plneniu takej povinnosti, alebo

kto plnenie takej povinnosti inou osobou, čo aj z nedbanlivosti, marí alebo sťažuje,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo nápravným opatrením alebo peňažným trestom.

(2) Odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel potresce, ak ohrozí činom uvedeným v odseku 1 značnou mierou záujmy obrany vlasti.

DVANÁSTA HLAVA

TRESTNÉ ČINY VOJENSKÉ

Neposlúchnutie rozkazu

§ 273

(1) Kto odoprie vykonať alebo úmyselne nevykoná rozkaz, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na dva roky až sedem rokov sa páchatel potresce,

a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so skupinou vojakov,

b) ak spácha taký čin za okolností, že by tým mohol zmariť alebo podstatne sťažiť splnenie dôležitej služobnej úlohy,

c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo

d) ak spôsobí takým činom ohrozenie bojovej pohotovosti útvaru alebo iný obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 274

(1) Kto z nedbanlivosti nevykoná rozkaz za okolností, že by tým mohol zmaríť alebo podstatne sťažiť splnenie služobnej úlohy, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak činom uvedeným v odseku 1 zmarí alebo podstatne sťaží splnenie dôležitej služobnej úlohy,
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo
- c) ak spôsobí takým činom ohrozenie bojovej pohotovosti útvaru alebo iný obzvlášť závažný následok

(3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 275**Sprotivenie a donútenie porušiť vojenskú povinnosť**

(1) Kto kladie odpor vojakovi, ktorý plní vojenské povinnosti, alebo ho donúti porušiť vojenskú povinnosť, potresce sa odňatím slobody až na tri roky.

(2) Odňatím slobody na dva roky až sedem rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 so skupinou osôb,
- b) ak spácha taký čin so zbraňou,
- c) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví alebo iný obzvlášť závažný následok, alebo
- d) ak spácha taký čin za bojovej situácie.

(3) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť, alebo
- b) ak spácha čin uvedený v odseku 2 písm. a) alebo c) za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

Urážka medzi vojakmi**§ 276**

Kto urazí

- a) nadriadeného alebo vyššieho,
- b) podriadeného alebo nižšieho, alebo
- c) vojaka rovnakej hodnosti, a to v čase, keď sám alebo urazený vykonáva službu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

§ 277

(1) Kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia urazí

- a) nadriadeného alebo vyššieho, alebo
 - b) podriadeného alebo nižšieho,
- potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 v čase, keď sám alebo urazený vykonáva službu,

- b) ak spácha taký čin proti vojenskej stráži,
- c) ak spácha taký čin so zbraňou alebo najmenej s dvoma osobami, alebo
- d) ak spôsobí takým činom ublíženie na zdraví.

§ 278

(1) Kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia urazí vojaka rovnakej hodnosti, a to v čase, keď sám alebo urazený vykonáva službu, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 proti vojenskej stráži,
- b) ak spácha taký čin so zbraňou alebo najmenej s dvoma osobami, alebo
- c) ak spôsobí takým činom ublíženie na zdraví.

§ 279

Násilie voči nadriadenému

(1) Kto použije násilie voči nadriadenému

- a) v úmysle pôsobiť na výkon jeho vojenských povinností, alebo
- b) pre výkon jeho vojenských povinností, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce,

- a) ak sa pokúsi činom uvedeným v odseku 1 spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, alebo
- b) ak spôsobí takým činom ťažkú ujmu na zdraví.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce,

- a) ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 smrť, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

Vyhýbanie sa výkonu vojenskej služby

§ 280

(1) Kto sa v úmysle vyhnúť sa vojenskej službe alebo plneniu vojenských povinností poškodí na zdraví, predstiera chorobu, falšuje listinu, opije sa alebo použije iný úskok, alebo kto odopiera konať vojenskú službu,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu alebo za bojovej situácie.

§ 281

Kto sa za bojovej situácie urobí z nedbanlivosti nespôsobilým vykonávať službu tým, že sa opije, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

§ 282 **Zbehnutie**

(1) Kto sa svojmocne vzdáva v úmysle vyhnúť sa vojenskej službe, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za brannej pohotovosti štátu.

§ 283 **Zbehnutie do cudziny**

(1) Kto sa svojmocne vzdáva do cudziny v úmysle vyhnúť sa vojenskej službe, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až sedem rokov alebo prepadnutím majetku.

(2) Odňatím slobody na päť až desať rokov alebo prepadnutím majetku sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako vojak z povolania,
- b) ak taký čin zorganizuje alebo
- c) ak spácha taký čin, hoci mu bolo osobitne uložené uchovávanie štátneho tajomstva.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti, prípadne popri týchto trestoch aj prepadnutím majetku sa páchatel potresce,

- a) ak sa za účelom spáchania alebo pri páchaní činu uvedeného v odseku 1 zmocní vzdušného dopravného prostriedku alebo prostriedku bojovej techniky alebo ak neoprávnene použije taký prostriedok, ktorý mu bol zverený, alebo
- b) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

§ 284 **Svojmocné odlúčenie**

(1) Kto sa svojmocne vzdáva po čas dlhší ako 24 hodín, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov.

(2) Kto sa svojmocne vzdáva sústavne alebo po čas dlhší ako šesť dní, alebo

kto sa svojmocne vzdáva po čas dlhší ako dva dni v čase plnenia obzvlášť dôležitých úloh alebo obzvlášť dôležitých cvičení,

potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

(3) Kto sa svojmocne vzdáva po čas dlhší ako štrnásť dní, alebo

kto sa svojmocne vzdáva po čas dlhší ako šesť dní v čase plnenia obzvlášť dôležitých úloh alebo obzvlášť dôležitých cvičení,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až päť rokov.

§ 285 **Porušovanie povinností strážnej služby**

(1) Kto v strážnej alebo inej obdobnej službe poruší, čo aj z nedbanlivosti, predpisy alebo pravidlá tejto služby alebo osobitné nariadenia podľa nich vydané, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce,

- a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 pri výkone strážnej služby, ktorá má obzvlášť dôležitý štátny alebo vojenský význam,
- b) ak spácha taký čin obzvlášť hrubým porušením svojej povinnosti,
- c) ak spôsobí takým činom škodlivý následok, k odvráteniu ktorého výkon strážnej alebo inej obdobnej služby mal smerovať, alebo
- d) ak spácha taký čin za brannej pohotovosti štátu.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak úmyselne spácha čin uvedený v odseku 1 za bojovej situácie a je tu niektorá z okolností uvedených v odseku 2 písm. a) a c).

§ 286

Porušovanie povinností dozornej služby

(1) Kto v dozornej alebo inej službe závažným spôsobom, čo aj z nedbanlivosti, poruší predpisy alebo pravidlá tejto služby, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov.

(2) Odňatím slobody až na dva roky sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 obzvlášť závažný následok, ktorému bol povinný zabrániť.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za bojovej situácie.

§ 287

Porušovanie povinností služby pri obrane vzdušného priestoru

(1) Kto poruší, čo aj z nedbanlivosti, pravidlá služby na rádiatechnických hláskach, v pohotovostných jednotkách alebo iných zariadeniach určených na zaistenie bezpečnosti vzdušného priestoru, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 obzvlášť závažný následok.

(3) Odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak čin uvedený v odseku 1 spácha za brannej pohotovosti štátu a spôsobí ním obzvlášť závažný následok.

§ 288

Ohrozovanie politického a morálneho stavu jednotky

(1) Kto popudzuje vojakov proti vojenskej službe alebo proti nadriadenému, kto šíri malomyseľnosť, alebo

kto ináč sústavne rozvracia kázeň,

potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

(2) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 za bojovej situácie.

§ 289**Zbabelosť pred nepriateľom**

Kto sa za bojovej situácie zo zbabelosti alebo malomyseľnosti vzdá do zajatia, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 290**Nesplnenie bojovej úlohy**

(1) Kto sa bez dovolenia vzdiali za bojovej situácie, potresce sa odňatím slobody na tri roky až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

(2) Kto sa za bojovej situácie vyhýba povinnosti splniť bojovú úlohu alebo odoprie použiť zbraň, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 291**Opustenie bojových prostriedkov**

(1) Kto za bojovej situácie odhodí, opustí alebo urobí neupotrebitelnou zbraň alebo iný vojnový materiál, potresce sa odňatím slobody na dva roky až sedem rokov.

(2) Odňatím slobody na päť až pätnásť rokov alebo trestom smrti sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 obzvlášť závažný následok.

§ 292**Vydanie bojových prostriedkov nepriateľovi**

Veliteľ, ktorý bez toho, že by to bolo vyvolané bojovou situáciou, nepriateľovi vydá, čo aj z nedbanlivosti, vojenské sily alebo ponechá mu opevnenia, bojovú techniku alebo iné bojové prostriedky, potresce sa, ak nekonal v úmysle podporovať nepriateľa, odňatím slobody na tri roky až pätnásť rokov alebo trestom smrti.

§ 293**Ublíženie parlamentárovi**

Kto urazí parlamentára alebo člena jeho sprievodu, alebo

kto takú osobu neprávom zadrží,

potresce sa odňatím slobody až na dva roky.

Spoločné ustanovenia**§ 294**

(1) Ak to odôvodňujú okolnosti prípadu, možno kázensky vybaviť trestné činy nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 270, neposlúchnutia rozkazu podľa § 273 ods. 1 a § 274 ods. 1, sprotivenia a donútenia porušiť vojenskú povinnosť podľa § 275 ods. 1, urážky medzi vojakmi podľa § 276, § 277 ods. 1 a § 278 ods. 1, vyhýbania sa výkonu vojenskej služby podľa § 280 ods. 1, § 281, svojmocného odlúčenia podľa § 284 ods. 1 a 2, porušovania povinností strážnej služby podľa § 285 ods. 1, porušovania povinností dozornej služby podľa § 286 ods. 1, porušovania povinností služby pri obrane vzdušného priestoru podľa § 287 ods. 1 a ohrozovania politického a morálneho stavu jednotky podľa § 288 ods. 1.

(2) Ak stupeň nebezpečnosti iného trestného činu pre spoločnosť, než ktoré sú uvedené v odseku 1, je malý a možno dôvodne očakávať, že prostriedky kázenského vybavenia postačia na dosiahnutie účelu sledovaného týmto zákonom, možno potrestanie páchatela prenechať príslušnému veliteľovi alebo náčelníkovi.

§ 295

Svojmocne sa vzdáva, kto

- a) sa vzdiali bez dovolenia od svojho útvaru alebo z miesta služobného pridelenia,
- b) sa neprihlásil u svojho útvaru alebo v mieste služobného pridelenia, hoci tam bol poslaný, alebo hoci uplynul čas jeho odôvodnenej neprítomnosti, najmä pri ustanovení, preložení, služobnej ceste alebo dovolenke,
- c) bol odlúčený za bojových akcií od svojho útvaru a nepripojil sa po zániku príčiny odlúčenia k svojmu alebo inému vojenskému útvaru, alebo
- d) sa neprihlásil u niektorého vojenského útvaru po návrate alebo po oslobodení z nepriateľského zajatia.

TRETIA ČASŤ PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 296

(1) Trest právoplatne uložený pred účinnosťou tohto zákona za čin, ktorý nie je trestným činom podľa tohto zákona, sa nevykoná; ustanovenie tohto zákona o súhrnnom treste sa v takom prípade nepoužije.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na činy trestné podľa dekrétu prezidenta republiky č. 16/1945 Zb. o potrestaní nacistických zločincov, zradcov a ich pomáhačov a o mimoriadnych ľudových súdoch a podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 33/1945 Zb. SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdництва v znení predpisov ich meniacich a doplňujúcich.

§ 297

(1) Ak ku dňu účinnosti tohto zákona nevykonaný trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok, prípadne súčet takých trestov postupne uložených alebo ich zvyšok je viac ako pätnásť rokov, súd tento trest, prípadne postupne uložené tresty skráti pomerne tak, aby nevykonaný trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok bol ku dňu účinnosti tohto zákona pätnásť rokov.

(2) Ak ku dňu účinnosti tohto zákona je nevykonaný trest zákazu činnosti alebo jeho zvyšok viac ako päť rokov, skráti súd tento trest alebo jeho zvyšok tak, aby ku dňu účinnosti tohto zákona bol päť rokov.

(3) Ak bol pred účinnosťou tohto zákona právoplatne uložený trest

- a) straty čestných práv občianskych alebo iný obdobný trest podľa zákona skôr účinného, končí sa strata volebného práva a práva zastávať funkciu sudcu a sudcu z ľudu dňom účinnosti tohto zákona,
- b) vylúčenia z vojska, považuje sa za neuložený,
- c) peňažný, nevykoná sa v prípade jeho nevykonalnosti náhradný trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok,
- d) zákazu pobytu, po účinnosti tohto zákona sa nevykoná, prípadne jeho výkon dňom účinnosti tohto zákona sa končí,

e) uverejnenia rozsudku, po účinnosti tohto zákona sa nevykoná.

§ 298

Ustanovenia tohto zákona o podmieněčnom prepustení a podmieněčnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti sa použijú s výnimkou ustanovenia § 62 aj na tresty uložené pred účinnosťou tohto zákona.

§ 299

Horná hranica druhej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenej v § 1 ods. 2 zákona č. 165/1950 Zb. na ochranu mieru sa znižuje na pätnásť rokov.

§ 300

Zrušujú sa:

1. trestný zákon č. 86/1950 Zb.,
2. zákon č. 63/1956 Zb., ktorým sa mení a doplňuje trestný zákon č. 86/1950 Zb.,
3. ustanovenia § 4 až 6 zákona č. 68/1957 Zb. o umelom prerušení tehotenstva.

§ 301

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1962.

§ 1

Pri trestných činoch proti mieru, vojnových trestných činoch, trestných činoch proti ľudskosti a ďalších trestných činoch, spáchaných v čase od 21. mája 1938 do 31. decembra 1946 (v čase zvýšeného ohrozenia republiky) vojnovými zločincami alebo ich pomáhačmi v prospech alebo v službách okupantov, ktoré sú trestnými činmi podľa zákona č. 140 Zb. z 29. novembra 1961 a boli trestnými činmi i podľa zákonov platných v čase ich spáchania i neskorších zákonov, pokiaľ by pri ich malo nastať premlčanie trestného stíhania k 9. máju 1965 alebo neskoršie, sa nepremlčuje ani trestné stíhanie ani výkon trestu.

Článok III

Prechodné ustanovenia

1. Trest právoplatne uložený pred účinnosťou tohto zákona za čin, ktorý nie je trestným činom ani prečinom podľa tohto zákona, sa nevykoná; ustanovenie Trestného zákona o súhrnnom treste sa v takom prípade nepoužije. Ak za taký trestný čin a zbíhajúci sa iný čin bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest, súd trest pomerne skráti. Pritom prihliadne na vzájomný pomer závažnosti činu, ktorý od účinnosti tohto zákona nie je trestným činom ani prečinom, a ostatných činov.
2. Trest právoplatne uložený po nadobudnutí účinnosti zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia Československej socialistickej republiky č. 10/1989 Zb. za trestný čin sťažovania výkonu právomoci verejného činiteľa podľa § 156a Trestného zákona súd pomerne skráti. Pritom prihliadne na vzájomný pomer hornej hranice trestu odňatia slobody pred nadobudnutím a po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Podľa rovnakých zásad postupuje, ak za tento čin a zbíhajúci sa iný čin bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

